

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ombildning av Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänster till aktiebolag och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ombildning av Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänster till aktiebolag och till vissa lagar som har samband med den (RP 34/2018 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 16/2018 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetschef Sanna Ruuskanen, kommunikationsministeriet
- regeringsråd Rita Linna, kommunikationsministeriet
- råd för internationella ärenden Antti Paasilehto, kommunikationsministeriet
- specialsakkunnig Ilkka Virtanen, kommunikationsministeriet
- regeringsråd Ilpo Helismaa, inrikesministeriet
- polisinspektör Jari Pajunen, inrikesministeriet
- äldre regeringssekreterare Jenni Herrala, försvarsministeriet
- äldre avdelningsstabsofficer Mika Mäkilevo, försvarsministeriet
- överdirektör Rami Metsäpelto, Trafikverket
- järnvägsdirektör Yrjö Mäkelä, Trafiksäkerhetsverket
- sjöfartsdirektör Tuomas Routa, Trafiksäkerhetsverket
- biträdande avdelningschef, kommodor Juha Vuolle, Gränsbevakningsväsendet
- jurist Leena Keisanen, VR-Group Ab
- operativ direktör Heikki Isomaa, Air Navigation Services Finland Oy
- förtroendeman Mikko Tuomivirta, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf
- verkställande direktör Mika Mäkilä, Linja-autoliitto
- jurist Teemu Kotkanoja, Löntagarorganisationen Pardia rf

Betänkande KoUB 14/2018 rd

- ledande expert Ari Herralá, Finlands Transport och Logistik SKAL rf
- verkställande direktör Tiina Tuurnala, Rederierna i Finland rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Fenniarail Oy
- Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf
- Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf
- Suomen Taksiliitto ry.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en lag om ombildning av Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänster till aktiebolag. Statsrådet bemyndigas att överlåta den egendom som finns i Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänsters besittning samt dess verksamhet till det aktiebolag som ska bildas. Aktiebolagets verksamhetsområde ska omfatta styrningen och ledningen av sjö-, järnvägs- och vägtrafiken samt insamlingen, hanteringen och utnyttjandet av information i samband med det. Personalen i Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänster ska övergå till aktiebolaget. Propositionen innefattar dessutom förslag till ändring av elva andra lagar till följd av bolagiseringen av Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänster.

I propositionen föreslås dessutom att lagen om transportservice ändras genom att bestämmelser om vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster tas in i lagen. Hittills har det i fråga om vägtrafiken inte funnits något behov av samma slags bestämmelser om trafikstyrning och trafikledning som i fråga om andra trafikformer, men situationen anses ha förändrats i och med automatiseringen av trafiken och nätverket av trafikmedel. Till lagen om transportservice fogas dessutom bestämmelser om informationshantering vid tillhandahållande av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster för alla trafikformer.

Propositionens syfte är att främja utnyttjandet av informationen om trafiken som stöd för arbetet att utveckla nya digitala tjänster och bidra till uppkomsten av ny affärsverksamhet. Tanken är att den information som samlas in genom trafikledningen ska komma till nytta för hela samhället effektivare än hittills. Syftet med reformen är att sätta fart på utvecklingen av den digitala trafikens ekosystem och den finländska trafikmarknadens tillväxt samt skapa nya verksamhetsförutsättningar för företagen inom trafikbranschen. Bolagiseringen förbättrar samtidigt trafikledningsverksamhetens ekonomiska effektivitet och verkningsfullhet och ökar öppenheten i verksamheten och prissättningen. Reformen gör också fördelningen av myndighetsuppgifter inom sektorn för transport och kommunikation tydligare.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2019.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Kommunikationsministeriet anför att bolagiseringen av Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänster stödjer utvecklingen av den digitala och automatiserade trafikens ekosystem och förbättrar möjligheterna att utnyttja den information som trafikledningen samlar in. Dessutom främjas kundorientering inom trafikstyrningen, och den ekonomiska effektiviteten och lönsamheten förbättras. Det sektorsövergripande myndighetssamarbetet tryggas, och det skapas nya möjligheter att utveckla verksamheten i en allt mer digitaliserad omvärld. Målet är en smidigare reglering inom trafikbranschen, tydligare myndighetsuppgifter, effektiviserat samhälleligt utnyttjande av information som samlas in genom trafikledningen samt främjande av ny affärsverksamhet.

Utskottet stödjer i princip grunderna och målen för bolagiseringen. Att bedriva verksamheten i bolagsform innebär att man snabbare och effektivare kan leva upp till krav på utveckling och anpassning inom ramen för statens ägarstyrning. Finavia Abp, Air Navigation Services Finland Ab (ANS Finland) och Suomen Erillisverkot Oy är exempel på funktioner som lämpat sig väl för verksamhet i bolagsform. Utskottet konstaterar emellertid att ägarstyrningen inte är särskilt strikt och att bolagsformen också förutsätter att affärsekonomiska principer följs.

Utskottet uttrycker oro för att verksamhet i bolagsform inte står under demokratisk kontroll på samma sätt som verksamhet i myndighetsform. Utskottet understryker därför att också statsförvaltningen måste gå framåt och kunna svara på nya utmaningar och att bolagisering inte ska vara det enda sättet att utveckla statliga funktioner.

Det är viktigt att informationsgången mellan olika aktörer blir bättre och aktivare. Men aktiebolagslagstiftningen avgränsar vilka uppgifter om bolag som inte är offentliga och som därför inte kan publiceras fritt. Det är viktigt att det nya bolaget inte försvagar myndighetssamarbetet eller koordineringen av olika myndigheters verksamhet.

Reformen får inte försämra den allmänna säkerheten eller äventyra exempelvis räddningsverksamheten. Utskottet betonar vikten av att beredskapen inför kriser säkerställs och att sekretessbelagd information behandlas korrekt. Det måste finnas en balans mellan öppenhet och säkerhet.

Till de omedelbara konsekvenserna hör enligt propositionen utöver de ekonomiska frågorna i anknytning till de organisationer som berörs av reformen även de besparingar, extra kostnader och anslagsöverföringar som reformen innebär för statsfinanserna. Men i propositionen konkretiserar man inte vilka extrakostnader som bolagiseringen antas medföra. Utskottet är oroat över kostnaderna för bolagiseringen och uppmärksammar statsrådet på att det inte får leda till höjda kundavgifter eller till en höjd kostnadsnivå.

DETALJMOTIVERING

Lagförslag 2

Betänkande KoUB 14/2018 rd

26 §. Temporärt avbrytande av sjötrafik. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande har utskottet preciserat bestämmelsen i 3 mom. om övervakning så att den gäller leverantörens anmälningsplikt såväl i fråga om fartyg som i fråga om myndigheter.

Lagförslag 3

Ingressen. Utskottet har gjort en teknisk korrigerings i ingressen.

26 §. VTS-behörighetsregister. Dataombudsmannen har uppmärksammat den första meningen i 4 mom. som innehåller bestämmelser om utlämning av personuppgifter. Eftersom den saken regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan dataskyddsförordningen, har utskottet efter utredning från kommunikationsministeriet strukit meningen eftersom den blivit överflödig.

Lagförslag 6

Ingressen. Utskottet har lagt till ett omnämnande av 1 kap i avdelning I 1 kap. 2 §.

Avdelning II A 1 kap. 2 §. Uppgifter som hör till vägtrafikstyrnings- och vägtrafiklednings-tjänsterna. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande föreslår utskottet att bestämmelserna om upptagande till granskning i 3 mom. preciseras. Preciseringsen innebär att Trafiksäkerhetsverket kan besluta om en förlängning av en åtgärd men också om avbrytande av en åtgärd. I praktiken blir det sällan aktuellt att avbryta en åtgärd eftersom vägtrafikarrangemang i allmänhet är mycket kortvariga.

Avdelning II A 1 kap. 6 §. Avvikelseanmälningar Utskottet har strukit 1 mom. 3 punkten, som innehåller en hänvisning till landskap, som är avsedda att inrättas genom den kommande landskapslagen. Punkterna 4—6 får därmed numreringen 3—5

Avdelning II A 2 kap. 3 §. Utlämnande av uppgifter via ett öppet gränssnitt. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande har utskottet preciserat ordalydelsen i bestämmelsen så att lägesinformation om trafikmedel inte får behandlas på så sätt att informationen kan kopplas till fysiska personer. Bestämmelsen motsvarar därmed avdelning V 3 kap. 2 § när det gäller fysiska personer.

Lagförslag 9

Ingressen. Utskottet har gjort en teknisk korrigerings i ingressen.

Lagförslag 10

Lagförslaget bygger på regeringens proposition med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av räddningslagen och till vissa andra lagar (RP 18/2018 rd), som riksdagen ännu inte har

Betänkande KoUB 14/2018 rd

godkänt. Det handlar om en ändring av en ny paragraf som inte finns i den gällande lagen, och utskottet föreslår därför att paragrafen stryks.

Lagförslag 11

19 a §. Bannätsförvaltarens möjlighet att delegera sina uppgifter. Utifrån grundlagsutskottets utlåtande har kommunikationsutskottet preciserat formuleringarna i paragrafen och kompletterat den med ett nytt 4 mom. Resultatet är en preciserad bestämmelse som uppfyller kraven i 124 § i grundlagen.

I paragrafens 1 mom. tas det in en begränsning enligt vilken de uppgifter som läggs ut ska gälla tilldelningen av bankapacitet och rutter. Härmed avses också uppgifter enligt 25, 27 och 27 a §. I 27 § i järnvägslagen föreskrivs om tilldelning av brådskande bankapacitet, i 27 a § om bankapacitet för underhåll och i 25 § om upprättande av tågplaneförslag.

När Trafikverket lägger ut uppgifter som gäller tilldelning av bankapacitet och rutter på en utomstående tjänsteleverantör ska verket ingå ett avtal med leverantören om produktion av tjänster för Trafikverket.

I grundlagsutskottets praxis har det ansetts att tryggande av kraven på rättssäkerhet och god förvaltning på det sätt som avses i 124 § i grundlagen förutsätter att de allmänna förvaltningslagarna iakttas när ärenden behandlas och att de som handlägger ärenden handlar under tjänsteansvar (GrUU 50/2017 rd—RP 158/2017 rd, s. 3; GrUU 33/2004 rd—RP 50/2004 rd, RP 164/2004 rd, s. 7; GrUU 46/2002 rd—RP 115/2002 rd, s. 10). Till paragrafen fogas därför ett nytt 4 mom. om att bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar ska tillämpas på tjänsteproducentens anställda när de utför sådana uppgifter som avses i paragrafen. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Det nya aktiebolaget ska iakttä lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) när det utövar offentlig makt. När aktiebolaget sköter offentliga förvaltningsuppgifter ska det också följa lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), personuppgiftslagen (523/1999), språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1, 4, 5, 7, 8 och 12 i proposition RP 34/2018 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 2, 3, 6, 9 och 11 i proposition RP 34/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen förkastar lagförslag 10 i regeringens proposition RP 34/2018 rd.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ombildning av Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänster till aktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Aktiebolag under bildning

Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänster överförs till ett aktiebolag som ska bildas. Aktiebolagets verksamhetsområde omfattar styrning och ledning av sjö-, järnvägs- och vägtrafiken samt insamling, hantering och utnyttjande av information i samband med dem. Bolaget kan bedriva verksamhet utomlands.

När aktiebolaget bildas tecknar staten samtliga aktier.

2 §

Överlåtelsefullmakt

Statsrådet bemyndigas att till det aktiebolag som avses i 1 § 1 mom. överlåta den egendom och de immateriella rättigheter som Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänster har i sin besittning samt dess affärsverksamhet.

3 §

Överlåtelsevillkor

Statsrådet bestämmer vilken egendom som ska överlåtas, dess värde och överlåtelsevillkoren. Statsrådet bestämmer också om övriga arrangemang som gäller överlåtelsen av egendomen och bildandet av aktiebolaget.

Statsrådet bestämmer vilken del av egendomen som ska överlåtas mot aktier i aktiebolaget.

Statens lån till bolaget kan stå utan säkerhet till det kapitalbelopp som motsvarar statens lån för Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänsters funktioners egendom vid tidpunkten för överlåtelsen.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

4 §

Beskattning

Som anskaffningsutgift som inte dragits av vid beskattningen för anläggningstillgångar och andra tillgångar som överförs i samband med bolagiseringen och som belopp som inte dragits av vid beskattningen av utgifter med lång verkningstid betraktas i beskattningen av det övertagande bolaget bokföringsvärdet av tillgångar och utgifter med lång verkningstid enligt bokslutet för den senast avslutade räkenskapsperiod som föregick överföringen av tillgångarna.

Aktiebolaget är inte skyldigt att betala överlåtelseskatt på överlåtelse av fastighet eller värdepapper i samband med den överlåtelse mot aktier enligt 1 mom. i det under bildning varande aktiebolag som avses i 2 §.

5 §

Ansvar för förbindelser

Bolaget svarar för de låne-, borgens-, anskaffnings- och leveransavtal samt andra förbindelser som Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänster har ingått under sin verksamhetstid och som gäller den egendom och affärsverksamhet som överläts till aktiebolaget.

Statens sekundära ansvar för Trafikverkets trafikstyrnings- och trafikledningstjänsters lån och andra förbindelser kvarstår.

6 §

Verksamhetens kontinuitet i förvaltningsärenden

Förvaltnings- och förvaltningsprocessbeslut som gäller rätt, fördel eller skyldighet i anslutning till den egendom och affärsverksamhet vid Trafikverket som överläts till aktiebolaget som bildas förblir i kraft så att besluten till den del de gäller den egendom och affärsverksamhet som överläts utan särskilt beslut gäller aktiebolaget.

I fråga om förvaltningsärenden som är anhängiga träder aktiebolaget i förvaltningsärenden och i förvaltningsrättskipningen i Trafikverkets ställe utan särskilt beslut.

7 §

Personalens ställning

Bestämmelser om personalens ställning finns i 5 e och 5 f § i statstjänstemannalagen (750/1994) och i arbetsavtalslagen (55/2001).

8 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande KoUB 14/2018 rd

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft. Statsrådet kan innan lagen träder i kraft vidta åtgärder som avses i 1 och 2 § och på vilka 3 och 4 § tillämpas. Bolagsordningen för bolaget får fastställas och bolaget införas i handelsregistret innan denna lag träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av territorialövervakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i territorialövervakningslagen (755/2000) 24 a–24c, 26, 30 a, 34 a och 37 §,
av dem 24 a–24 c, 30 a, 34 a och 37 § sådana de lyder i lag 195/2015, samt
fogas till lagen en ny 30 b § som följer:

24 a §

Uppgifter som ska skötas av leverantören av fartygstrafikservice, den utsedda leverantören av flygtrafikledningstjänster och cellen för luftrumspanering

Den leverantör av fartygstrafikservice som avses i lagen om fartygstrafikservice (623/2005) och den leverantör av flygtrafikledningstjänster som avses i luftfartslagen samt den cell för luftrumspanering som avses i kommissionens förordning (EG) nr 2150/2005 om gemensamma regler för en flexibel användning av luftrummet bistår territorialövervakningsmyndigheterna genom att sköta sådana uppgifter som avses i denna lag inom sina verksamhetsområden, dock inte uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt.

24 b §

Anmälan om territorieförseelser och territoriekränkningar

Leverantören av fartygstrafikservice, leverantören av flygtrafikledningstjänster och cellen för luftrumspanering ska anmäla territorieförseelser eller territoriekränkningar som de har upptäckt och hot om territorieförseelse eller territoriekränkning till en militärmyndighet eller en gränsbevakningsmyndighet samt med till buds stående medel vidta åtgärder för att förhindra territorieförseelser och territoriekränkningar.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

24 c §

Tryggande av ett statsluftfartygs territorialövervakningsuppdrag och territorialövervakningsuppdrag på havsområden

Leverantören av flygtrafikledningstjänster och cellen för lufrumsplanering ska på en territorialövervakningsmyndighets begäran trygga obehindrad användning av lufrummet för ett statsluftfartyg som utför ett territorialövervakningsuppdrag.

Bestämmelser om samordning av civil och militär luftfart finns i 107 § i luftfartslagen.

Trafikverket ska med bistånd från leverantören av fartygstrafikservice på territorialövervakningsmyndighetens begäran trygga obehindrad användning av havsområdet för ett statsfartyg som utför ett territorialövervakningsuppdrag.

26 §

Temporärt avbrytande av sjötrafik

Försvarsministeriet kan av orsaker som är nödvändiga för att trygga rikets säkerhet temporärt för högst sju dygn i sänder förbjuda sjötrafik på en sådan begränsad del av Finlands territorialvatten där territorialövervakningsmyndigheternas användning av militära maktmedel eller sådana till sina verkningar betydande övningar som hänför sig därtill kan äventyra säkerheten för sjöfarare.

Innan ett beslut enligt 1 mom. fattas ska sjöfartsmyndigheterna höras. Försvarsministeriet kan innan ett beslut enligt 1 mom. fattas höra den i lagen om fartygstrafikservice avsedda leverantören av fartygstrafikservice. Sjöfartsmyndigheterna svarar för informationen om det i 1 mom. avsedda beslutet och deltar i verkställigheten av beslutet.

Leverantören av fartygstrafikservice genomför de begränsningar av sjötrafiken som försvarsministeriet eller sjöfartsmyndigheterna bestämt och övervakar att de iakttas. **Leverantören av fartygstrafikservice ska informera fartygen om de ovan nämnda begränsningarna samt försvarsministeriet och sjöfartsmyndigheterna om avvikelser från iakttagandet av begränsningarna.**

30 a §

Lägesbild för territorialövervakningen

Försvarsmakten ska sammanställa en lägesbild för territorialövervakningen för övervakning och tryggande av Finlands territoriella integritet och det beslutsfattande som gäller detta samt för stödande av andra myndigheter. Lägesbilden sammanställs av behövliga uppgifter som försvarsmakten får i samband med territorialövervakningen eller av andra territorialövervakningsmyndigheter, av myndigheterna i en främmande stat och av internationella organ. För lägesbilden har försvarsmakten dessutom rätt att av leverantören av flygtrafikledningstjänster och av flygplatsoperatören få uppgifter om flygtrafiken samt andra uppgifter som är av betydelse för territorialövervakningen. För lägesbilden har försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet dessutom rätt att av leverantören av fartygstrafikservice utan ersättning få uppgifter om sjötrafiken samt andra uppgifter som är av betydelse för territorialövervakningen.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

I lägesbildsuppgifterna får det ingå personuppgifter, om personuppgifterna sammanhänger med tillstånd som avses i denna lag eller om det är behövt att behandla personuppgifterna vid övervakningen av att tillståndsvillkoren eller de i denna lag föreskrivna begränsningarna i att röra sig på vissa områden och i annan verksamhet iakttas och vid utredning av en misstänkt territorieförseelse eller territoriekränkning.

30 b §

Informationsproduktion, förebyggande av farliga situationer och tryggnad av fartygstrafiken

Trafikverket och leverantören av fartygstrafikservice ska producera information om befintliga och ankommande fartyg på Finlands territorialvatten, förebygga farliga situationer samt trygga smidig fartygstrafik under normala förhållanden, vid störningar under normala förhållanden och i undantagsförhållanden.

34 a §

Tryggnad av användningen av maktmedel i luftrummet och på havsområden

Utöver vad som i luftfartslagen föreskrivs om användning av luftrummet, ska leverantören av flygtrafikledningstjänster och cellen för luftrumsplanering på en territorialövervakningsmyndighets begäran begränsa användningen av luftrummet för att trygga användningen av maktmedel enligt 31–33 § i denna lag och för avvärjande av fientlig verksamhet enligt 34 § samt i detta syfte bereda statsluftfartyg obehindrad användning av luftrummet.

Trafikverket och leverantören av fartygstrafikservice ska genom ledning av fartygstrafiken begränsa användningen av havsområdet i enlighet med territorialövervakningsmyndighetens beslut för att trygga användningen av maktmedel enligt 31–33 § i denna lag och för avvärjande av fientlig verksamhet enligt 34 § samt i detta syfte bereda statsfartyg obehindrad användning av havsområdet.

37 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter för ett territorialövervakningsuppdrag

En territorialövervakningsmyndighet, leverantören av fartygstrafikservice, leverantören av flygtrafikledningstjänster och cellen för luftrumsplanering har trots sekretessbestämmelserna rätt att ge varandra i 30 a och 36 a § avsedda uppgifter, om uppgiftsmottagaren behöver dem i sitt territorialövervakningsuppdrag.

Uppgifterna får också lämnas ut genom en teknisk förbindelse.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om fartygstrafikservice

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om fartygstrafikservice (623/2005) 2, 3, 6, 8–11, 14, 16, 17, 17 a, 18, 18 a, 19, 19 a, 20, 20 a–20 c, 21, 22, 22 a, 22 d, 22 f, 23–26, 28, 29 och 33 §,

av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1307/2009, 1237/2011, 225/2012 och 791/2013, 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 791/2013 och 1313/2016, 8 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1237/2011, 11, 20, 20 b, 20 c, 23 och 25 § sådana de lyder i lag 1237/2011, 17–19 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1313/2016, 17 a § sådan den lyder i lag 511/2015, 20 a, 22 a och 22 d § sådana de lyder i lag 225/2012, 22 f och 29 § sådana de lyder i lag 791/2013, 25 § sådan den lyder i lag 1237/2011 samt 26 och 28 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1307/2009, och

fogas till lagen nya 16 a, 18 a, 19 a och 29 a § som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *fartygstrafikservice* (*Vessel Traffic Service, VTS*) sådan övervakning och ledning av fartygstrafiken som har beredskap att samverka med trafiken och reagera på föränderliga trafiksituationer,

2) *behörig myndighet* Trafiksäkerhetsverket,

3) *anordnare av fartygstrafikservice* Trafikverket,

4) *beslut om inrättande* ett beslut genom vilket den behöriga myndigheten inrättar fartygstrafikservice på ett visst område,

5) *VTS-tjänsteleverantör* leverantören av fartygstrafikservice,

6) *VTS-område* ett område som genom ett beslut om inrättande har fastställts som VTS-område och på vilket upprätthålls fartygstrafikservice; ett VTS-område kan delas in i delområden eller sektorer,

7) *VTS-central* en central där en VTS-tjänsteleverantör upprätthåller fartygstrafikservice,

8) *VTS-operatör* en person som i en VTS-central utför uppgifter hörande till fartygstrafikservice och som har den behörighet som krävs för uppgiften,

9) *VTS-ruttplan* en rutt på VTS-området som VTS-operatören och fartygets befälhavare har kommit överens om,

10) *VTS-lägesbild* den lägesbild som VTS-centralen upprätthåller över fartygen inom VTS-området och deras rörelser samt över övriga faktorer som inverkar på trafiken,

11) *ruttsystem* system bestående av en eller flera rutter eller routingåtgärder som syftar till att minska olycksriskerna; det kan omfatta trafiksepareringssystem, dubbelriktade rutter, rekom-

Betänkande KoUB 14/2018 rd

menderade rutter, förbjudna områden, kusttrafikzoner, rondeller, försiktighetsområden och djupvattenrutter (DW-rutter),

12) *olycka* en olycka i enlighet med Internationella sjöfartsorganisationens (IMO) kod för utredning av olyckor och tillbud till sjöss,

13) *fartyg i behov av assistans* fartyg som befinner sig i en situation som kan innebära förlust av fartyget eller fara för miljön eller sjöfarten,

14) *skyddad plats* en hamn, en del av en hamn eller annan skyddande kaj eller ankarplats eller något annat skyddat område som Trafikverket angett för att ta emot fartyg i en nödsituation,

15) *avlastare* den som avlämnar godset för transport till sjöss,

16) *fartygsoperatör* en redare enligt 2 § i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995),

17) *ombud* en person med befogenhet eller tillstånd att lämna uppgifter på fartygsoperatörens vägnar,

18) *farligt gods* farliga ämnen enligt IMO:s IMDG-kod, 17 kap. i IBC-koden, 19 kap. i IGC-koden samt IMSBC-koden,

19) *förorenande gods* oljor enligt definitionen i bilaga I till MARPOL 73/78 -konventionen, skadliga flytande ämnen enligt definitionen i bilaga II till nämnda konvention och skadliga ämnen enligt definitionen i bilaga III till konventionen,

20) *MARPOL 73/78-konventionen* protokollet av år 1978 till 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (FördrS 51/1983) jämte ändringar,

21) *direktivet om rapporteringsformaliteter* Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/65/EU om rapporteringsformaliteter för fartyg som ankommer till och/eller avgår från hamnar i medlemsstaterna och om upphävande av direktiv 2002/6/EG, jämte ändringar,

22) *övervakningsdirektivet* Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/59/EG om inrättande av ett övervaknings- och informationssystem för sjötrafik i gemenskapen och om upphävande av rådets direktiv 93/75/EEG, jämte ändringar,

23) *statistikdirektivet om transporter till sjöss* Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/42/EG om förande av statistik över gods- och passagerarbefordran till sjöss,

24) *kodexen om Schengengränserna* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna),

25) *anmälningar som hänför sig till sjöfartsskyddet* fartygs anmälningar enligt lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet (485/2004),

26) *anmälningar om fartygsavfall* fartygens anmälningar enligt miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009),

27) *SafeSeaNet-systemet* unionens i övervakningsdirektivet avsedda system för informationsutbyte inom sjöfarten, bestående av ett centralsystem som administreras av kommissionen och av medlemsstaternas nationella system,

28) *regelbunden trafik* en rad överfarter mellan samma två eller flera hamnar, som antingen följer en offentliggjord tidtabell eller som förekommer så regelbundet eller ofta att de utgör en igenkännlig systematisk serie.

3§

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på fartygstrafikservicen på finskt vattenområde samt på den arrenderade delen av Saima kanal och på tillfällig ledning av fartygstrafiken i specialsituationer.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

Lagen tillämpas också på VTS-tjänsteleverantörens övervakning av att ruttsystem och obligatoriska fartygsrapporteringssystem som etablerats utanför finskt vattenområde iakttas.

Lagen tillämpas på den informationshantering och anmälningsskyldighet i fråga om sjöfarten som gäller fartyg i sjötrafik som besöker finska hamnar.

Om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller i bestämmelser som avses i denna lag och gäller deltagande i fartygstrafikservice eller anmälningsskyldighet, tillämpas lagen dock inte på

1) örlogsfartyg, försvarsmaktens fartyg, Gränsbevakningsväsendets fartyg och andra myndigheters fartyg som inte används för kommersiella tjänster,

2) fiskefartyg och traditionsfartyg samt fritidsbåtar vars längd understiger 45 meter,

3) bogserbåtar när de utan last och utan något att bogsera förflyttar sig mellan två finska hamnar.

Trots vad som i denna lag föreskrivs om fartygstrafikservice får även hamninnehavarna bedriva övervakning och ledning av fartygstrafiken på hamnområdet.

Särskilda bestämmelser gäller för anmälningar som hänför sig till sjöfartsskyddet, anmälningar om fartygsavfall samt anmälningar som gäller lotsning, förtullning och kodexen om Schengen-gränserna.

6 §

Navigationsassistans

Navigationsassistans ges ett identifierat fartyg på fartygets begäran eller om VTS-tjänsteleverantören anser det vara nödvändigt i situationer som är svåra för sjöfarten eller vid svåra väderleks- och isförhållanden. Navigationsassistansen är endast riktgivande och normativ.

Av VTS-tjänsteleverantörens meddelande till fartyget ska framgå fartygets namn, tidpunkten då navigationsassistansen börjar och slutar samt vilket observationsinstrument navigationsassistansen grundar sig på. Dessutom ska VTS-operatören och fartygets befälhavare komma överens om på vilket sätt kommunikationen upprätthålls samt om VTS-ruttplanen på VTS-området.

Navigationsassistans kan ges i form av

1) uppgifter om fartygets kurs och fart,

2) uppgifter om fartygets position i förhållande till girpunkten enligt farledslinjen eller VTS-ruttplanen,

3) uppgifter om positionen för andra fartyg i fartygets närhet, om deras identifikationsuppgifter och avsikter, samt

4) varningar till ett visst fartyg.

8 §

Beslut om inrättande

Den behöriga myndigheten inrättar fartygstrafikservice på ett visst område. Innan fartygstrafikservice inrättas ska den behöriga myndigheten utreda behovet av den. I detta syfte ska utredas

1) fartygstrafikservice sådana verkningar som främjar fartygstrafikservicens säkerhet och effektivitet samt samarbetet mellan myndigheter och VTS-tjänsteleverantören och övriga tjänster i anslutning till fartygstrafiken inom området, samt

Betänkande KoUB 14/2018 rd

2) ruttsystem, fartbegränsningar och övriga faktorer som styr eller begränsar trafiken på området.

I beslutet om inrättande ska fastställas

- 1) den VTS-tjänsteleverantör som upprätthåller fartygstrafikservicen,
- 2) samarbetsavtalet, om fartygstrafikservicen upprätthålls i samarbete med andra myndigheter eller hamninnehavare, enligt vad som bestäms i 16 §,
- 3) den fartygstrafikservice som ska tillhandahållas och i vilken utsträckning den ska tillhandahållas,
- 4) VTS-området samt obligatoriska fartygsrapporteringspunkter och rutter,
- 5) VTS-tjänsteleverantörens minimiantal anställda och personalens behörighet,
- 6) VTS-tjänsteleverantörens verksamhetsmetoder och verksamhetstider,
- 7) VTS-centralens läge samt VTS-centralens och VTS-områdets tekniska system,
- 8) vilka närmare föreskrifter om fartygsrapporteringen som fartygstrafikservicen förutsätter och vilka radiokanaler som används, samt
- 9) permanenta trafikarrangemang enligt 7 §.

Den behöriga myndigheten kan fastställa olika fartygstrafiktjänster för sektorerna och delområdena inom ett VTS-område.

9 §

Ändring eller återkallande av beslut om inrättande

Den behöriga myndigheten kan på framställning av VTS-tjänsteleverantören ändra ett beslut om inrättande eller återkalla det.

Den behöriga myndigheten kan dessutom ändra beslutet om inrättande eller återkalla det, om fartygstrafikservicen inte upprätthålls i enlighet med beslutet om inrättande.

10 §

Information om beslut om inrättande samt om ändring eller återkallande av beslutet

Den behöriga myndigheten ska i nationella och internationella VTS-publikationer informera om beslut om att inrätta fartygstrafikservice samt om ändring eller återkallande av beslutet.

Den behöriga myndigheten kan i det beslut om inrättande som avses i 8 § ålägga VTS-tjänsteleverantören den informationsskyldighet som anges i 1 mom.

11 §

Behörighet för VTS-operatörer och arbetsplatsutbildning

VTS-operatörer ska ha sådan behörighet att de kan sköta fartygstrafikservicen på ett säkert och effektivt sätt.

Den som har ett giltigt, av Trafiksäkerhetsverket beviljat behörighetsintyg för VTS-operatörer och som har genomgått arbetsplatsutbildning för VTS-operatörer får vara VTS-operatör. VTS-tjänsteleverantören gör i behörighetsintyget en anteckning om genomgången arbetsplatsutbildning.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

VTS-tjänsteleverantören ska ha ett kvalitetssystem för upprätthållande och utveckling av arbetsplatsutbildningen. Kvalitetssystemet ska utvärderas av Trafiksäkerhetsverket minst en gång vart femte år.

Bestämmelser om kvalitetssystemet för upprätthållande och utveckling av arbetsplatsutbildningen för VTS-operatörer utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Giltighet för och förnyande av behörighetsintyg för VTS-operatörer

Behörighetsintyg för VTS-operatörer beviljas för viss tid, högst fem år, och kan förnyas på ansökan.

För att behörighetsintyg ska kunna förnyas förutsätts att sökanden visar att han eller hon har bibehållit sin yrkesskicklighet och genomgått kompletterande yrkesutbildning för VTS-operatörer med godkänt resultat.

VTS-tjänsteleverantören ska varje år göra en utvärdering av behörigheten och kunnandet och anteckna detta i behörighetsintyget. Om en person oavbrutet är borta mer än 12 månader från sitt arbete, för vilket han eller hon har erhållit en anteckning om godkännande, ska personen i fråga innan han eller hon börjar arbeta på nytt genomgå en arbetsplatsutbildningsperiod med godkänt resultat.

I fråga om utvärdering av behörigheten och kunnandet i anknytning till förnyandet av behörighetsintyget, arbetsplatsutbildning samt kompletterande yrkesutbildning föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet.

16 §

Upprätthållande av fartygstrafikservice

VTS-tjänsteleverantören ska upprätthålla fartygstrafikservice inom sitt VTS-område i enlighet med bestämmelserna i denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt i enlighet med det beslut om inrättande som avses i 8 § och dessutom övervaka och leda fartygstrafiken utifrån den lägesbild som upprätthålls vid VTS-centralen. VTS-tjänsteleverantören ska försäkra sig om att servicenivån på dess VTS-område är tillräcklig i förhållande till trafiken.

VTS-tjänsteleverantören kan med stöd av ett samarbetsavtal upprätthålla fartygstrafikservice i samarbete med andra myndigheter eller hamninnehavare. VTS-tjänsteleverantören ansvarar även i detta fall för upprätthållandet av fartygstrafikservice.

På VTS-operatörer tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter sådana uppgifter som ålagts dem i lag.

VTS-tjänsteleverantören ska registrera lägesbilden av VTS-området och den därtill hörande VHF-radiotrafiken. Dessa upptagningar ska förvaras i 30 dygn. I fråga om upptagningarnas offentlighet gäller lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

VTS-tjänsteleverantören ska sörja för riskhanteringen i fråga om de kommunikationsnät och informationssystem som denne använder.

Trafikverket svarar för ordnandet av sjötrafikledning på de farleder som det förvaltar med hänsyn tagen till den behöriga myndighetens beslut om inrättande enligt 8 §.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

16 a §

Marin lägesbild

VTS-tjänsteleverantören ska producera en uppdaterad marin lägesbild på beställning av Trafikverket. Försvars- och säkerhetsmyndigheterna får lägesbilden till sitt förfogande utan ersättning.

17 §

Tillfällig ledning av fartygstrafiken i specialsituationer

Trafikverket kan vid behov till följd av avvikande väderleks- och isförhållanden eller vattenstånd eller på grund av en specialtransport eller sjöräddningsaktion på VTS-området eller någon annan omständighet som begränsar eller äventyrar trafiken temporärt beordra

- 1) att ett vattenområde, en farled eller en del av en farled ska stängas eller öppnas,
- 2) att fartyg ska dirigeras till en ankarplats eller återvända till kaj, samt
- 3) fartbegränsningar inom ett vattenområde eller en farled.

Trafikverket ska omedelbart underrätta VTS-tjänsteleverantören om sitt beslut för att denne kan vidta behövliga åtgärder för verkställande av beslutet. De fartyg som befinner sig inom VTS-området eller är på väg dit samt den hamninnehavare som saken gäller ska omedelbart informeras om åtgärderna.

VTS-tjänsteleverantören får till följd av avvikande väderleks- och isförhållanden eller vattenstånd eller på grund av en specialtransport eller sjöräddningsaktion på VTS-området eller någon annan omständighet som begränsar eller äventyrar trafiken på eget initiativ fatta det beslut som avses i 1 mom. för högst ett dygn på basis av de anvisningar i drifhandboken som Trafikverket har godkänt på förhand. VTS-tjänsteleverantören ska omedelbart underrätta Trafikverket och Gränsbevakningsväsendet om sitt beslut. Trafikverket ska utan obefogat dröjsmål fatta beslut om att åtgärden ska avbrytas eller fortgå.

17 a §

Förbuds rätt

Trafikverket har för verkställande av internationella förpliktelser som är bindande för Finland, av beslut som antagits med stöd av artikel 29 i fördraget om Europeiska unionen, av förordningar som antagits med stöd av artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, av förordningar som utfärdats med stöd av lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967) eller av frysningbeslut som meddelats med stöd av lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013) eller för verkställande av restriktioner som en myndighet meddelat i fråga om ett fartygs passage rätt att förbjuda ett fartyg

- 1) att anlöpa eller lämna VTS-området,
- 2) att anlöpa hamn eller kasta ankar,
- 3) att avgå från hamn eller ankarplats,
- 4) att stanna inom VTS-området, i hamn eller på ankarplats.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

Trafikverket ska omedelbart underrätta VTS-tjänsteleverantören om ett förbud eller en restriktion som avses i 1 mom. VTS-tjänsteleverantören ska delge fartyget Trafikverkets föreskrifter. VTS-tjänsteleverantören ska så fort som möjligt efter att ha fått Trafikverkets underrättelse, dock senast då fartyget meddelar om sin avsikt att anlöpa eller lämna VTS-området, att anlöpa hamn eller kasta ankar eller sin avsikt att lämna hamn eller ankarplats, underrätta fartyget om de åtgärder som det är föremål för.

För att effektivisera förbudet enligt 1 mom. har Trafikverket rätt att utfärda order för företag som producerar lotsnings- eller isbryartjänster.

Trafikverket har rätt att bestämma att fartyget ska flyttas, om fartyget inte iakttar förbudet enligt 1 mom. 4 punkten eller om det finns någon annan orsak som beror på fartyget och som utgör fara för sjötrafiken, miljön eller säkerheten eller på begäran av en behörig myndighet. Fartygets ägare eller redaren svarar för kostnaderna för flyttningen.

De handräckningsmyndigheter som nämns i 24 § och utrikesministeriet ska vid behov omedelbart underrättas om åtgärderna enligt 1 mom.

18 §

VTS-tjänsteleverantörens anmälnings- och rapporteringsskyldigheter

VTS-tjänsteleverantören ska till vederbörande sjöfarts-, sjöräddnings-, miljö-, territorialövervaknings-, polis- eller tullmyndighet samt vederbörande hamninnehavare rapportera om alla sådana väsentliga omständigheter som har samband med ett visst fartygs eller de på fartyget ombordvarandes säkerhet, sjöräddningen, miljöskyddet eller territorialövervakningen eller tullkontrollen och som myndigheten har observerat eller som har anmälts till myndigheten.

VTS-tjänsteleverantören ska tillställa de behöriga VTS-myndigheterna i de medlemsstater i Europeiska unionen som ligger intill fartygets planerade rutt väsentliga uppgifter om sådana fartyg som anses medföra fara för sjöfarten eller utgöra hot mot sjöfartens eller människors säkerhet eller miljön.

Bestämmelser om VTS-tjänsteleverantörens skyldighet att ta emot meddelanden om anlitande av lots ombord på fartygen och att meddela Trafiksäkerhetsverket sina iakttagelser av hur lotsningslagen (940/2003) följs ingår i den lagen.

Närmare bestämmelser om VTS-tjänsteleverantörens anmälnings- och rapporteringsskyldigheter utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 a §

Anmälan om störningar i anslutning till informationssäkerheten

VTS-tjänsteleverantören ska utan dröjsmål lämna Trafiksäkerhetsverket en anmälan om betydande informationssäkerhetsrelaterade störningar som är riktade mot de kommunikationsnät eller informationssystem som denne använder.

Om det ligger i allmänt intresse att det görs en anmälan om en störning, kan Trafiksäkerhetsverket ålägga den som tillhandahåller tjänsten att informera om saken eller efter att ha hört den anmälningspliktiga själv informera om saken.

Trafiksäkerhetsverket ska bedöma om en sådan störning som avses i 1 mom. berör de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och vid behov underrätta de berörda medlemsstaterna.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om när en sådan störning som avses i 1 mom. är betydande samt om innehållet i och utformningen av anmälan och hur den ska lämnas in.

Trafiksäkerhetsverket har, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av information, rätt att lämna ut dokument som det fått eller upprättat i samband med sina uppgifter enligt denna paragraf samt att röja sekretessbelagd information för Kommunikationsverket, om det är nödvändigt för skötseln av informationssäkerhetsrelaterade uppgifter.

19 §

VTS-tjänsteleverantörens drifthandbok

VTS-tjänsteleverantören ska föra en drifthandbok i vilken anges de uppgifter och åtgärder som anknyter till upprätthållandet av VTS-centralens verksamhet och tekniska system samt beredskapen för upprätthållandet av fartygstrafikservicen även i undantagsförhållanden och vid störningar av normala förhållanden.

I drifthandboken ska det, i fråga om skyldigheterna enligt lotsningslagen, anges förfaringsätt, meddelandep Praxis och former för samarbetet med Trafiksäkerhetsverket och det i lotsningslagen avsedda lotsningsbolaget. VTS-tjänsteleverantörens drifthandbok ska vara godkänd av Trafikverket.

19 a §

Förberedelse för undantagsförhållanden och störningar under normala förhållanden

En VTS-tjänsteleverantör som avses i 2 § i denna lag ska förbereda sig på undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1555/2011) genom att delta i beredskapsplaneringen och genom att i förväg bereda verksamheten med tanke på undantagsförhållanden och störningar under normala förhållanden.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska VTS-tjänsteleverantören förbereda sig på att sölja för att verksamheten fortgår så störningsfritt som möjligt även under undantagsförhållanden och vid störningar under normala förhållanden.

Utöver vad som i beredskapslagen föreskrivs om statsrådets, kommunikationsministeriets och Trafiksäkerhetsverkets behörighet får närmare bestämmelser om ordnandet av sådan beredskapsplanering som behövs för förberedelser för undantagsförhållanden och störningar under normala förhållanden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Trafiksäkerhetsverket ska övervaka att denna paragraf och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas.

20 §

Övervakning på internationella havsområden

VTS-tjänsteleverantören ska övervaka att ruttsystemen och de obligatoriska fartygsrapporteringssystemen på internationella havsområden i anslutning till myndighetens VTS-område iakttas. VTS-tjänsteleverantören ska vidta behövliga åtgärder för att säkerställa att fartyg som anlöper VTS-området iakttar ovan nämnda system.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

VTS-tjänsteleverantören ska utan dröjsmål underrätta Trafikverket, som övervakar att ruttsystemen och de obligatoriska fartygsrapporteringsystemen på internationella havsområden i anslutning till myndighetens VTS-område iakttas, om upptäckta avvikelser från iakttagandet av ruttsystem och obligatoriska fartygsrapporteringsystem.

20 a §

System för hantering av information inom sjöfarten

Trafikverket ska inrätta och upprätthålla ett nationellt system för hantering av information inom sjöfarten för att samla in, behandla och registrera den information som avses i direktivet om rapporteringsformaliteter och övervakningsdirektivet. När det gäller utveckling, förvaltning, uppbyggnad, underhåll, åtkomsträttigheter, säkerhet och uppgiftsutbyte i fråga om systemet för hantering av information inom sjöfarten ska Trafikverket iaktta bestämmelserna i övervakningsdirektivet och dess bilaga III.

Trafikverket kan ordna upprätthållandet, genomförandet och den operativa driften av det nationella systemet för hantering av information inom sjöfarten själv eller upphandla dessa hos en VTS-tjänsteleverantör. När det gäller utveckling, förvaltning, uppbyggnad, underhåll, åtkomsträttigheter, säkerhet och uppgiftsutbyte i fråga om systemet för hantering av information inom sjöfarten ska VTS-tjänsteleverantören iaktta bestämmelserna i övervakningsdirektivet och dess bilaga III.

Systemet för hantering av information ska vara sådant att det kan anslutas till Europeiska unionens system för hantering av information inom sjöfarten (centralsystemet SafeSeaNet). Informationen ska kunna sändas och tas emot elektroniskt.

Trafikverket ska med hjälp av systemet för hantering av information på begäran och utan dröjsmål kunna lämna sådan information till den behöriga myndigheten i en annan medlemsstat som gäller ett fartyg samt last och farligt eller förorenande gods som fartyget transporterar.

När det gäller systemet för hantering av information meddelar Trafikverket närmare föreskrifter om anmälningsförfarande, struktur, datainnehåll och åtkomsträttigheter, om utlämnande av uppgifter till myndigheter och om utbytet av information med andra medlemsstater och med centralsystemet SafeSeaNet.

20 b §

Plan för mottagande av fartyg i behov av assistans

Gränsbevakningsväsendet ska i samarbete med VTS-tjänsteleverantören, Trafikverket, Finlands miljöcentral och de övriga myndigheter som avses i 4 § i sjöräddningslagen (1145/2001) på basis av Internationella sjöfartsorganisationens (IMO) resolutioner om anvisningar om skyddade platser för fartyg i behov av assistans samt om assistansservice inom sjöfarten utarbeta en plan för beredskap att ta emot och bistå fartyg i behov av assistans samt hantera hot mot människoliv och säkerhet.

Närmare bestämmelser om den plan som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

20 c §

Mottagande av fartyg i behov av assistans

Gränsbevakningsväsendet beslutar om assistans av ett fartyg till en skyddad plats i samarbete med de myndigheter som avses i 20 b § på basis av en situationsbedömning enligt den plan som avses i nämnda paragraf. När Gränsbevakningsväsendet fattar beslut ska det höra VTS-tjänsteleverantören.

Gränsbevakningsväsendet ska informera VTS-tjänsteleverantören om ett beslut som det fattat enligt 1 mom.

Gränsbevakningsväsendet meddelar Finlands miljöcentral, Trafikverket och VTS-tjänsteleverantören om vilka åtgärder enligt sjöräddningslagen och räddningslagen (379/2011) som det har vidtagit för att bistå fartyg i behov av assistans och för att rädda människoliv och bekämpa skador.

Närmare bestämmelser om mottagandet av fartyg i behov av assistans på skyddade platser och om samarbetet mellan myndigheter utfärdas genom förordning av statsrådet.

21 §

Deltagande i fartygstrafikservice

Fartyg vars största längd är minst 24 meter är skyldiga att delta i fartygstrafikservice genom att anmäla sig till VTS-tjänsteleverantören på det sätt som anges i det beslut om inrättande som avses i 8 §, genom att lyssna på de VHF-radiokanaler som används inom VTS-området samt genom att iaktta de bestämmelser som gäller trafiken på VTS-området och de föreskrifter som fastställts i beslutet om inrättande.

Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets fartyg kan anmäla sig till VTS-tjänsteleverantören på det sätt som särskilt överenskomms med denna.

VTS-tjänsteleverantören kan i enskilda fall till följd av väderleks- eller isförhållandena eller av andra sjösäkerhetsskäl bestämma att även andra fartyg i högst ett dygn ska delta i fartygstrafikservice. VTS-tjänsteleverantören ska omedelbart underrätta Trafikverket om ett beslut som den fattat. Trafikverket ska utan obefogat dröjsmål fatta beslut om att åtgärden ska avbrytas eller fortgå.

Trafikverket kan i enskilda fall, om anmälan är uppenbart onödig eller oskäligt svår att göra, befria fartyget från anmälningsskyldigheten förutsatt att fartygssäkerheten inte äventyras och att fartyget använder ett fungerande automatiskt identifieringssystem för fartyg (AIS).

22 §

Fartygsbefälhavarens ansvar och anmälningsskyldighet

Befälhavaren ansvarar för manövreringen av fartyget då det deltar i fartygstrafikservice.

Kan befälhavaren av något tvingande skäl som anknyter till fartygets säkerhet inte delta i fartygstrafikservice på det sätt som anges i 21 § eller kan befälhavaren inte iaktta de föreskrifter som utfärdats med stöd av 17 § i syfte att tillfälligt leda fartygstrafiken, ska befälhavaren omedelbart underrätta VTS-tjänsteleverantören om detta samt lämna Trafikverket en separat skriftlig utredning i ärendet.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

Fartygets befälhavare ska underrätta redaren om alla sådana väsentliga åtgärder enligt 17 § som gäller fartyget.

VTS-tjänsteleverantören ska omedelbart underrätta Trafikverket om en anmälan enligt 2 mom. som den fått.

22 a §

Fartygens ankomstmeddelande

Fartygsoperatören, ombudet eller befälhavaren för ett fartyg i sjötrafik som anlöper en finsk hamn eller ankarplats ska lämna ett elektroniskt ankomstmeddelande till tullmyndigheten med hjälp av det elektroniska system för hantering av information inom sjöfarten som avses i 20 a §. Meddelandet ska lämnas minst 24 timmar före ankomsten eller senast då fartyget avgår från en hamn med den finska hamnen som destination. Om destinationen bestäms först under resans gång, ska meddelandet lämnas senast då destinationen har bestämts. Dessutom ska fartyget meddela den slutgiltiga ankomsttiden då det nått destinationen.

Ankomstmeddelandet ska innehålla de uppgifter som anges i punkt A i bilagan till direktivet om rapporteringsformaliteter. Dessutom kan tullmyndigheten kräva att ankomstmeddelandet innehåller de uppgifter i FAL-formulären som avses i punkterna 1–6 i punkt B i bilagan till direktivet om rapporteringsformaliteter samt uppgifter i sjöfartshälsodeklarationen, om de är behövliga för att säkerställa nationell intern ordning och säkerhet eller för att verkställa lagar på tull-, skatte-, invandrings-, miljö- eller folkhälsoområdet.

Tullmyndigheten ska kontrollera att uppgifterna om fartygets ankomst uppfyller gällande krav.

22 d §

Lämnande av uppgifter för statistik

Trafikverket sammanställer statistik över fartygstrafiken i de finska hamnarna samt över mängden passagerare och gods som fartygen transporterar.

Trafikverket ska för sina planerings- och tillsynsuppgifter samt för sammanställandet av sjöfartsstatistik samla information om fartygstrafiken i de finska hamnarna och om mängden passagerare och gods som fartygen transporterar. Trafikverket kan ge en VTS-tjänsteleverantör i uppdrag att samla in de uppgifter som anges i momentet.

När informationen om sjötrafiken samlas in, statistiken sammanställs och resultaten av informationsinsamlingen sänds ut ska statistikdirektivet om transporter till sjöss iakttas. Trafikverket ska sända resultaten av informationsinsamlingen till Europeiska kommissionen.

Fartygsägarna eller deras representanter och hamnarna ska lämna Trafikverket uppgifter om mängden passagerare och gods för varje fartyg och enligt varugrupp samt om antalet tomma och fulla transportenheter.

Ägarna till fartyg i sjötrafik eller deras representanter ska lämna uppgifterna till Trafikverket eller VTS-tjänsteleverantören, om Trafikverket gett VTS-tjänsteleverantören i uppdrag att samla in informationen, elektroniskt med hjälp av det elektroniska system som avses i 20 a §.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

22 f §

Befrielser

När det gäller resor på högst 12 timmar i regelbunden trafik mellan hamnar i Finland eller mellan finska och utländska hamnar kan Trafikverket på ansökan befria fartygsoperatören, ombudet eller befälhavaren från skyldigheten enligt 22 a § 1 mom. att lämna ett ankomstmeddelande, skyldigheten enligt 22 b § 1 mom. att lämna ett avgångsmeddelande och anmälningsskyldigheterna enligt 22 c §. För att befrielse ska kunna beviljas krävs det att befrielsen inte äventyrar sjösäkerheten, att befrielsen kan godtas av alla berörda kuststater och att de övriga villkor för befrielse som anges i övervakningsdirektivet uppfylls.

Trafikverket ska regelbundet kontrollera att villkoren för befrielse uppfylls och återkalla befrielsen, om den som har fått befrielse inte uppfyller villkoren.

Trafikverket ska föra en uppdaterad förteckning över de bolag och fartyg som har beviljats befrielse. Förteckningen och ändringar i den ska sändas till Europeiska kommissionen.

23 §

Anmälan om kritiska lägen och olyckor till sjöss

Befälhavaren ska på finskt vattenområde underrätta VTS-tjänsteleverantören om

1) varje kritiskt läge eller olycka som påverkar fartygets säkerhet, såsom kollision, grundstötning, skada, driftsstörning eller maskinfel, läckage eller förskjutning av lasten samt alla typer av skrovsador eller svagheter i strukturen,

2) varje kritiskt läge eller olycka som äventyrar sjösäkerheten, såsom störningar som kan påverka fartygets manöverförmåga eller sjövärdighet samt varje fel som påverkar framdrivningsmaskinerier, styrinrättningen, generatorer eller navigations- eller kommunikationsutrustning,

3) varje situation som kan leda till förorening av farvatten eller stränder, såsom utsläpp eller risk för utsläpp av förorenande ämnen i vattnet, samt

4) alla till sjöss kringdrivande föroreningsbälten, containrar eller förpackningar.

Utanför finskt vattenområde ska befälhavaren på ett finskt fartyg lämna en anmälan enligt 1 mom. till den behöriga myndigheten i den närmaste kuststaten.

VTS-tjänsteleverantören ska utan dröjsmål underrätta Trafikverket och Gränsbevakningsväsendet om en anmälan enligt 1 mom. som den fått.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om innehållet i de anmälningar som avses i 1 mom.

24 §

Skyldighet att bistå VTS-tjänsteleverantören

Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet, miljö-, tull- och polismyndigheterna, räddningsväsendet samt befälhavarna på statliga fartyg ska utan vederlag bistå VTS-tjänsteleverantören när den utför de uppgifter som den ålagts i denna lag genom att ge den sådan information eller stöd av annat slag som den behöver, om det är behövligt med beaktande av hur allvarlig situationen är och

Betänkande KoUB 14/2018 rd

dess särskilda karaktär, och det inte föreligger något hinder som har att göra med myndighetens uppgifter.

25 §

Utbildningsprogram för uppgifter inom fartygstrafikservice

VTS-tjänsteleverantören ska ha utbildningsprogram för de olika uppgifterna inom fartygstrafikservice. Programmet för grundläggande utbildning i fartygstrafikservice ska omfatta åtminstone fartygstrafikserviceens grunder, kommunikation, de bestämmelser och föreskrifter som ska tillämpas i uppgifterna samt hantering av undantagssituationer.

VTS-tjänsteleverantören ska ha ett kvalitetssystem för den utbildning som krävs för behörighetsintyg för VTS-operatörer och VTS-chefer. Kvalitetssystemet ska utvärderas av Trafiksäkerhetsverket minst en gång vart femte år.

26 §

VTS-behörighetsregister

Trafiksäkerhetsverket ska föra ett personregister (VTS-behörighetsregister) som utnyttjas i övervakningen av behörigheten hos VTS-operatörer och VTS-chefer samt i den uppföljning av serviceuppgifterna som hänför sig till övervakningen.

I VTS-behörighetsregistret får som basuppgifter införas följande uppgifter om innehavare av behörighetsintyg för VTS-operatörer och VTS-chefer:

- 1) namn och födelsedatum, samt
- 2) som övriga uppgifter adressuppgifter och andra kontaktuppgifter.

I VTS-behörighetsregistret får förutom basuppgifterna även införas för registrets användningsändamål nödvändiga uppgifter om

- 1) beviljade behörighetsintyg,
- 2) fartygstrafikservice som innehavaren av ett behörighetsintyg är berättigad att tillhandahålla,
- 3) genomgången arbetsplatsutbildning,
- 4) anteckningar om godkännande,
- 5) tjänstgöring vid VTS-centraler,
- 6) genomgången kompletterande yrkesutbildning för VTS-operatörer, samt
- 7) återkallande av behörighetsintyg.

Personuppgifterna avförs ur registret tio år efter utgången av det år då personens behörighetsintyg upphörde att gälla.

Personuppgifter får utlämnas endast till den behöriga myndigheten, VTS-tjänsteleverantören och den som med stöd av ett samarbetsavtal som avses i 8 § 2 mom. 2 punkten och 16 § 2 mom. upprätthåller fartygstrafikservice i samarbete med VTS-tjänsteleverantören.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

28 §

Tillsyn

Den högsta tillsynen över verkställigheten och efterlevnaden av denna lag hör till kommunikationsministeriet.

Trafiksäkerhetsverket övervakar iakttagandet av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Iakttar inte ett fartyg denna lag eller de beslut och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, bestämmelserna i internationella avtal eller beslut av Internationella sjöfartsorganisationen (IMO), ska Trafiksäkerhetsverket anmäla detta till fartygets flaggstat, om brottet mot bestämmelserna är klart och allvarligt.

Trafiksäkerhetsverket ska bedöma hur den riskhantering som avses i 16 § 5 mom. påverkar säkerheten inom sjöfarten. Trafiksäkerhetsverket kan ålägga en aktör att vidta korrigerande åtgärder för att eliminera en betydande risk som inverkar på säkerheten inom sjöfarten. Skyldigheten kan förenas med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

29 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot de föreskrifter som fastställts i det beslut om inrättande som avses i 8 § eller mot en order som getts med stöd av 17 § 1 eller 3 mom. eller mot ett förbud som meddelats med stöd av 17 a § eller mot bestämmelserna i 21 § 1 mom. eller försummar anmälningsskyldigheten enligt 22, 22 a–22 e eller 23 § ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för fartygstrafikserviceförseelse dömas till böter.

29 a §

Felavgift

Om fartygsoperatören, skeppsklareraren eller befälhavaren för ett fartyg för sjötransport som anlöper en finsk hamn eller ankarplats eller som avgår från en finsk hamn eller ankarplats uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar anmälningsskyldigheten enligt 22 a eller 22 b § kan Tullen påföra en felavgift på minst 50 och högst 3 500 euro. När storleken på felavgiften bestäms ska det hur klandervärt förfarandet varit och om det har upprepats, beaktas.

Felavgift kan inte påföras den som är misstänkt för samma gärning i en förundersökning, åtalsprövning eller i ett brottmål som behandlas vid en domstol eller den som åtalats för samma gärning och åtalet har avgjorts i domstol genom ett beslut som vunnit laga kraft.

I de beslut om felavgift enligt 1 mom. som Tullen fattat får omprövning begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). I ett beslut som har fattats med anledning av en begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

33 §

Övergångsbestämmelser

De beslut om inrättande av fartygstrafikservice som kommunikationsministeriet fattat med stöd av 8 § och som var i kraft vid ikraftträdandet av denna lag fortsätter att vara i kraft.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om tillsyn över fartygssäkerheten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995) 20 §, sådan den lyder i lag 877/2014, samt
fogas till lagen en ny 9 a §, som följer:

2 kap

Myndigheterna och deras uppgifter

9 a §

Skyldighet för leverantören av fartygstrafikservice att bistå tillsynsmyndigheten

Den leverantör av fartygstrafikservice som avses i lagen om fartygstrafikservice (623/2005) är skyldig att lämna uppgifter och annat bistånd till tillsynsmyndigheten vid skötseln av inspektionsuppgifter.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

20 §

Anmälan om förseelser och hemlighållande av anmälarens identitet

Anmälan om brott mot en bestämmelse eller föreskrift som gäller fartygssäkerheten ska om möjligt göras skriftligen till tillsynsmyndigheten. Muntlig anmälan kan göras endast i det fall att en skriftlig anmälan på grund av att saken är brådskande eller av andra orsaker inte är möjlig.

Identiteten hos en anmälare som avses i 1 mom. får inte röjas för fartygets befälhavare eller ägare eller för redaren. Om en inspektion förrättas på basis av en anmälan, får inspektören inte yppa att inspektionen sker på basis av en anmälan. Inspektören ska se till att alla samtal med besättningen är konfidentiella.

Tillsynsmyndigheten ska informera flaggstatens förvaltning och vid behov den finländska arbetarskyddsmyndigheten om sådana anmälningar som inte är uppenbart ogrundade och om de åtgärder som vidtagits till följd av anmälningen. Arbetarskyddsmyndigheten meddelar vid behov sådana anmälningar till Internationella arbetsorganisationen. Om tillsynsmyndigheten anser att anmälan är uppenbart ogrundad ska den informera anmälaren om sitt beslut och skälen för detta.

Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål informera flaggstatens förvaltning om en sådan anmälan om brott mot bestämmelser eller föreskrifter om besättningens boende- och arbetsförhållanden, som enligt internationella bestämmelser som binder Finland inte har kunnat behandlas på fartyget, och be om en plan för ersättande åtgärder. Tillsynsmyndigheten lämnar inspektionsrapporten om anmälan samt flaggstatens svar till Internationella arbetsorganisationen och till de riksomfattande arbetsmarknadsorganisationerna inom sjöfarten.

En i 9 § nämnd myndighet och en i 9 a § avsedd leverantör av fartygstrafikservice eller en hamnoperatör ska till tillsynsmyndigheten skriftligen lämna information om sådana uppenbara överträdelser av en bestämmelse eller föreskrift om fartygssäkerheten som den har fått kännedom om i samband med skötseln av sina sedvanliga uppgifter, då överträdelsen kan äventyra ett fartygs säkerhet eller orsaka oskäliga skador för den marina miljön. Uppgiften ska om möjligt lämnas elektroniskt. Uppgiften kan lämnas muntligen, om den på grund av sakens brådskande karaktär eller av någon annan orsak inte kan lämnas skriftligen. Anmälan ska innehålla följande uppgifter:

- 1) fartygets namn,
- 2) IMO nummer,
- 3) anropssignal,
- 4) flaggstat,
- 5) föregående anlöpshamn,
- 6) destinationshamn,
- 7) en beskrivning av förseelser som konstaterats på fartyget.

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

5.

Lag

om ändring av 32 § i lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg (1687/2009) 32 § som följer:

32 §

Tillsyn

Trafiksäkerhetsverket utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Polisen, Tullen, arbetarskyddsförvaltningen och Trafikverket ska ge Trafiksäkerhetsverket handräckning för fullgörande av de uppgifter som anges i denna lag. Bestämmelser om handräckning av Gränsbevakningsväsendet finns i gränsbevakningslagen.

Den leverantör av fartygstrafikservice som avses i lagen om fartygstrafikservice (623/2005) är skyldig att lämna uppgifter och annat bistånd till Trafiksäkerhetsverket vid skötseln av tillsynsuppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till I avd. 1 kap. 2 § i lagen om transportservice (320/2017) en ny 10 punkt samt till lagen en ny II A avd. som följer:

Betänkande KoUB 14/2018 rd

AVDELNING I

Allmänt

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

10) *trafikstyrnings- och trafikledningstjänster* styrning, ledning och kontroll av väg-, järnvägs- och fartygstrafiken; utmärkande för tjänsten är att den samverkar med trafiken och reagerar på föränderliga trafiksituationer.

AVDELNING IIA

Trafikstyrning och trafikledning

1 kap.

Vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster

1 §

Ordnande av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster

Vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster kan tillhandahållas på statens landsvägsnät och gator som förvaltas av kommuner samt på enskilda vägar. I egenskap av väghållare ansvarar Trafikverket för ordnandet av trafikstyrnings- och trafikledningstjänsterna på det landsvägsnät som verket förvaltar på det sätt som trafiken på landsvägsnätet kräver och sörjer för trafikstyrnings- och trafikledningstjänsternas kvalitet och ser till att trafikstyrnings- och trafikledningstjänster tillhandahålls på lika villkor. Väghållaren kan ordna de trafikstyrnings- och trafikledningstjänster som avses i 2 § själv eller upphandla dem hos offentliga eller privata tjänsteproducenter.

Andra väg- och gatunätsförvaltare får avtala med en leverantör av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster om ordnandet av trafikstyrnings- och trafikledningstjänsterna. Väg- och bannätsförvaltarna ska avtala om de praktiska trafikarrangemangen och trafikledningsarrangemangen när deras trafikleder står i förbindelse med varandra och det bedrivs trafik mellan dem. Trafikverket kan i samarbete med aktörer som representerar kommuner och enskilda vägar samordna de

Betänkande KoUB 14/2018 rd

vägfrikstyrnings- och vägfrikledningstjänster som tillhandahålls på landsvägar, gator och enskilda vägar.

2 §

Uppgifter som hör till vägfrikstyrnings- och vägfrikledningstjänsterna

Leverantören av vägfrikstyrnings- och vägfrikledningstjänster har till uppgift att sörja för övervakningen av trafiksituationen (lägesbilden för vägfriken) samt för anmälnings- och informationstjänsten i händelse av olyckor, farosituationer och situationer som påverkar smidigheten i trafiken. Leverantören av vägfrikstyrnings- och vägfrikledningstjänster ska dessutom tillhandahålla information om väderlek och förhållanden i anslutning till trafiken samt information om smidigheten i trafiken och trafikfrekvensen och skicket och driftbarheten hos anordningar som betjänar väghållningen och trafiken, andra omständigheter som påverkar trafiksäkerheten och smidigheten i trafiken samt om andra omständigheter i anslutning till säkert framförande, säker styrning eller kontroll av ett trafikmedel. Informationen kan ges också via ett öppet gränssnitt på det sätt som avses i 2 kap. 3 §.

Leverantören av vägfrikstyrnings- och vägfrikledningstjänster sköter dessutom i enlighet med Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter sådan reglering av trafiken som är nödvändig för att farosituationer och olyckor ska kunna förebyggas och smidigheten i trafiken säkerställas. Leverantören av vägfrikstyrnings- och vägfrikledningstjänster kan för högst ett dygn

- 1) stänga en tunnel och informera om ersättande rutt,
- 2) anvisa ersättande rutt när en väg eller tunnel är stängd, eller när vägen annars tillfälligt inte är i trafikerbart skick,
- 3) anvisa mötesplats,
- 4) anvisa passeringsplats och meddela förbud att passera,
- 5) anvisa anhaltsplats och meddela förbud mot att stanna,
- 6) tilldela utrymme för trafiken med avseende på tid eller avstånd,
- 7) anvisa rutt för trafikmedel som transporterar farligt gods och för specialtransporter,
- 8) vidta andra åtgärder som är nödvändiga för att trafiksäkerheten och smidigheten i trafiken ska kunna säkerställas.

Trafiksäkerhetsverket utfärdar närmare föreskrifter om trafikarrangemang enligt 2 mom. I föreskrifterna ska beaktas olika myndigheters behörighet och det samarbete som leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster ska bedriva med dem vid genomförandet av åtgärderna. Leverantören av vägfrikstyrnings- och vägfrikledningstjänster ska lagra uppgifterna om sådana åtgärder enligt 2 § som den vidtagit. Trafiksäkerhetsverket kan vid behov ta upp till granskning en åtgärd enligt 2 mom. som vidtagits av en leverantör av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster. Trafiksäkerhetsverket kan besluta om **avbrytande av åtgärden eller** förlängning av åtgärdens giltighet, om behovet av åtgärden överskrider ett dygn.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

3 §

Krav på leverantörer av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster

En leverantör av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska vara tillförlitlig, ha rätt att utöva näring i Finland och den ska ha den tekniska, finansiella, yrkesmässiga och verksamhetsmässiga beredskap som uppgiften kräver.

Som tillförlitlig kan inte betraktas en sådan tjänsteleverantör som är försatt i näringsförbud eller *som* under de fem senaste åren har meddelats näringsförbud eller dömts till fängelsestraff eller under de tre senaste åren *dömts* till bötesstraff för ett allvarligt brott mot bestämmelser eller föreskrifter som gäller arbetsförhållanden, utövande av näring, bokföring eller skuldförhållanden eller som under de fem senaste åren har dömts till fängelsestraff för något annat allvarligt brott som kan antas inverka på tillförlitligheten eller visa på uppenbar olämplighet för sådana uppgifter som avses i detta kapitel. Bedömningen av en tjänsteleverantörs tillförlitlighet gäller personer som har bestämmande inflytande hos tjänsteleverantören samt personer som utför sådana uppgifter som avses i 2 §.

En leverantör av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska föra en drifthandbok. I drifthandboken fastställs de uppgifter och åtgärder som anknyter till upprätthållandet av tjänsteleverantörens verksamhet och tekniska system samt beredskapen för upprätthållandet av servicen i undantagsförhållanden.

En leverantör av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska säkerställa att dess personal har sådan kompetens som krävs för uppgiften och att personalen kan leda vägtrafiken på ett säkert och effektivt sätt.

På en vägtrafikledare som är anställd hos leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när denne utför uppgifter som avses i 2 §. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

4 §

Förberedelse för undantagsförhållanden och störningar under normala förhållanden

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska förbereda sig på undantagsförhållanden och se till att verksamheten fortgår så störningsfritt som möjligt också under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1552/2011) och vid störningar under normala förhållanden.

Leverantören av vägtrafiktjänster ska på det sätt som dess verksamhet förutsätter delta i beredskapsplanering och på förhand förbereda verksamhet som bedrivs under undantagsförhållanden och vid störningar under normala förhållanden.

Utöver vad som i beredskapslagen föreskrivs om statsrådets och ministeriets behörighet får närmare bestämmelser om ordnandet av beredskapsplanering som behövs för förberedelser för undantagsförhållanden och störningar under normala förhållanden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

5 §

Informationssäkerhet

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska sörja för riskhanteringen i fråga om de kommunikationsnät och informationssystem som denne använder och som är viktiga med tanke på trafiksäkerheten.

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska utan dröjsmål lämna Trafiksäkerhetsverket en anmälan om sådana betydande informationssäkerhetsrelaterade störningar som är riktade mot dess system och som kan utgöra en betydande risk för trafiksäkerheten. Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om innehållet i och utformningen av anmälan och hur den ska lämnas in.

Om det ligger i allmänt intresse att en avvikelse anmäls, kan Trafiksäkerhetsverket ålägga den som tillhandahåller tjänsten att informera om saken eller, efter att ha hört den anmälningspliktiga, själv informera om saken.

Trafiksäkerhetsverket ska bedöma om en sådan störning som avses i 1 mom. berör de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen, och vid behov underrätta de berörda medlemsstaterna.

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska registrera och förvara lägesbilden för vägtrafiken så att upptagningarna är skyddade mot obehörig insyn. Dessa upptagningar ska förvaras i 14 dygn.

6 §

Avvikelseanmälningar

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska rapportera sådana väsentliga omständigheter som den upptäcker eller som har anmälts till den och som gäller olycksituationer och farliga situationer, trafikledshållning, trafiksäkerhet, miljöskydd, räddningsverksamhet eller territorialövervakning eller tullövervakning till

1) trafik-, räddnings-, miljö-, territorialövervaknings-, polis- eller tullmyndigheterna, Gränsbevakningsväsendet och Nödcentralsverket,

2) innehavare av trafikledsnätet,

~~3) landskap,~~

3) hamninnehavare eller andra terminaler,

4) sådan i 3 kap. i vägtrafiklagen (267/1981) avsedd person som reglerar trafiken och sådan trafikövervakare som avses i 7 kap. i den lagen,

5) andra aktörer vars agerande kan förhindra uppkomsten av en fara eller skada eller minimera den.

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster ska dessutom underrätta de aktörer som avses i 1 mom. om åtgärder som den vidtar med stöd av 2 § 2 mom. i detta kapitel, om åtgärderna kan påverka skötseln av uppgifter för en aktör som avses i 1 mom.

Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om innehållet i anmälningsplikten enligt 1 mom. och sättet att göra anmälan.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

7 §

Anmälan om tillbud och olyckor i vägtrafiken

Nödcentralverket ska, utan obefogat dröjsmål, underrätta leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster om sådana störningar i trafiken som i väsentlig grad äventyrar trafiksäkerheten eller smidigheten i trafiken. Anmälan sker automatiskt via ett gränssnitt eller på annat sätt i elektronisk form.

8 §

Skyldighet att bistå leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster

Polisen, räddningsväsendet, nödcentralen och Meteorologiska institutet bistår utan vederlag leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster när denne utför de uppgifter som ålagts den i denna lag genom att ge den sådan information och stöd av annat slag som den behöver, om det är behövligt med beaktande av hur allvarlig situationen är och dess särskilda karaktär, och det inte föreligger något biståndshinder som har att göra med myndighetens uppgifter.

2 kap.

Informationshantering hos leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster

1 §

Rätt att få information av myndigheter

Utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs får myndigheterna trots sekretessbestämmelserna till leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster lämna ut sådan information som är nödvändig för att denne ska kunna sköta sina uppgifter enligt lag. En myndighet kan som villkor för utlämnande av sekretessbelagd information uppställa att det görs en bedömning av informationssäkerheten. Sekretessbelagd information får inte överlåtas vidare, om inte den myndighet som överlät informationen ger särskilt tillstånd till detta.

Informationen lämnas ut avgiftsfritt via ett gränssnitt eller på annat sätt i elektronisk form.

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster får använda den information som den erhållit för utförande av uppgifter enligt olika lagar också vid skötseln av andra lagstadgade uppgifter, om samma tjänsteleverantör tillhandahåller trafikstyrnings- och trafikledningstjänster för olika trafikformer.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

2 §

Annan rätt till information

Utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs har leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster rätt att trots sekretessbestämmelserna eller affärs- eller yrkeshemligheter av andra myndigheter få sådan information som är nödvändig för att denne ska kunna sköta sina uppgifter enligt lag. Rätten till information omfattar informationen om trafikstyrningsanordningar och deras funktion, farliga situationer och olyckor i trafiken, störningar i trafiken och i kommunikationsnäten, trafikmedlens position, väderlek och förhållanden samt annan information som gäller trafiksäkerheten och smidigheten i trafiken. Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster har rätt att få information av

- 1) offentliga och privata aktörer som utför underhålls- och servicearbeten samt byggnadsarbeten på trafikledningsnätet,
- 2) upprätthållare av kommunikationsnät när det gäller störningar i kommunikationsnätet,
- 3) leverantörer av lotsningstjänster och hamninnehavare,
- 4) andra leverantörer av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster,
- 5) tåg-, fartygs- och luftfarkostägare, trafikidkare eller deras representanter,
- 6) andra aktörer, vars verksamhet påverkar trafiksäkerheten eller smidigheten i trafiken, på särskild begäran.

Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster får inte lämna ut information som betraktas som sekretessbelagda uppgifter eller affärs- eller yrkeshemligheter, om detta inte är nödvändigt för att trygga den allmänna säkerheten eller trafiksäkerheten eller förebygga allvarliga miljöskador. Informationen ska då vara i ett sådant format att enskilda användare inte kan identifieras utifrån den och att affärs- eller yrkeshemligheter inte äventyras. Vad som sagts ovan hindrar dock inte att information lämnas ut till myndigheter på det sätt som avses nedan i 4 §.

Uppgifterna lämnas ut via ett gränssnitt eller på annat sätt i elektronisk form. Tillgång till information och informationssystem med hjälp av ett gränssnitt och de stödtjänster, de användarvillkor, den programvara, de licenser och andra tjänster som eventuellt behövs för tillträdet ska tillhandahållas på rättvisa, skäliga och icke-diskriminerande villkor.

Leverantören av vägtrafikstyrnings- och vägtrafikledningstjänster får använda den information som den erhållit för utförande av uppgifter enligt olika lagar också vid skötseln av andra lagstadgade uppgifter, om samma tjänsteleverantör tillhandahåller trafikstyrnings- och trafikledningstjänster för olika trafikformer.

3 §

Utlämnande av uppgifter via ett öppet gränssnitt

Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster ska tillhandahålla följande information i realtid i maskinläsbar form via ett öppet gränssnitt för att användas fritt för utförande av en uppgift som avses i 1 kap. 2 § 2 mom.:

- 1) väderrapporter och -prognoser för trafiken,
- 2) information om trafikförhållanden,
- 3) resultat av trafikmängdsmätningar,
- 4) uppgifter om smidigheten i trafiken och restider,

Betänkande KoUB 14/2018 rd

- 5) uppgifter om störningar och undantagsförhållanden,
- 6) uppgifter om variabla hastighetsgränser samt om andra varierande trafikregler,
- 7) uppgifter om trafikmedlens position, om uppgifterna är tillgängliga,
- 8) annan i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) avsedd offentlig information som producerats med allmänna medel, om inte den myndighet som överlåtit informationen förbjuder tillhandahållandet av den som öppen data.

Bestämmelser om regler för flödesplanering finns i kommissionens förordning (EU) nr 255/2010 om fastställande av gemensamma regler för flödesplanering. Bestämmelser om luftfartens vädertjänstleverantörers skyldighet att leverera väderinformation finns i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1035/2011 om gemensamma krav för tillhandahållande av flygtrafik-tjänster och om ändring av förordningarna (EG) nr 482/2008 och (EU) nr 691/2010.

Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster ska tillhandahålla följande statistiska information i maskinläsbar form via ett öppet gränssnitt för att användas fritt:

- 1) historik om smidigheten i trafiken och om restider,
- 2) historik om trafikuppgifter och mätresultat,
- 3) historik om förhållanden,
- 4) övriga statistiska uppgifter.

Tillgång till information och informationssystem med hjälp av ett öppet gränssnitt och de stöd-tjänster, de användarvillkor, den programvara, de licenser och andra tjänster som eventuellt be-hövs för tillträdet ska tillhandahållas på rättvisa, skäligen och icke-diskriminerande villkor. Till den delen tillhandahållandet av informationen grundar sig på ett avtal med Trafikverket eller nå- gon annan myndighet ska informationen lämnas avgiftsfritt. För bearbetad information får en av- gift som bestäms på företagsekonomiska grunder tas ut. Den öppna informationen ska vara i så- dan form att den inte kan kopplas till någon fysisk person och att skyddet för personuppgifter och affärs- eller yrkeshemligheter inte äventyras.

4 §

Utlämnande av information till myndigheter och andra aktörer som sköter offentliga uppdrag

Oberoende av affärs- eller yrkeshemligheter är leverantören av trafikstyrnings- och trafikled- ningstjänster skyldig att till myndigheter och till andra som sköter uppgifter enligt lag lämna ut sådan information som är nödvändig för att dessa ska kunna sköta sina lagstadgade uppgifter. In- formationen lämnas ut avgiftsfritt via ett gränssnitt eller på annat sätt i elektronisk form.

När det gäller flygtrafiken finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter i kommissionens i 3 § 2 mom. nämnda förordning om fastställande av gemensamma regler för flödesplanering.

5 §

Trafikstyrnings- och trafikledningstjänsternas interoperabilitet

Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster ska säkerställa att den information som den fått med stöd av 1 eller 2 § utan obefogat dröjsmål via gränssnittet avgiftsfritt står till för- fogande för andra leverantörer av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster som enligt lag till- handahåller tjänster av motsvarande slag, om inte den myndighet som lämnat ut informationen förbjudit eller begränsat utlämnandet av den.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

Leverantörerna av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster ska vid utvecklandet av sina tjänster och system samt datainnehållet se till att dessa är interoperativa med andra motsvarande tjänster. Närmare bestämmelser om säkerställandet av interoperabiliteten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Användning av informationen vid tillhandahållandet av mervärdestjänster

Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster får använda den information som denne fått med stöd av 1 och 2 § vid tillhandahållandet av andra tjänster än de lagstadgade tjänsterna, men vid tillhandahållandet av sådana tjänster får information inte utlämnas i strid med bestämmelserna i detta kapitel, och sekretessbelagd information får inte heller annars avslöjas i samband med tjänsten. Leverantören av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster får inte heller utnyttja den sekretessbelagda information som denne fått med stöd av 2 § på ett sätt som skulle skada de företagsekonomiska intressena hos den aktör som lämnat ut informationen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av lotsningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lotsningslagen (940/2003) 2, 4 d och 18 §,
sådana de lyder i lag 1312/2016,
som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *lotsning* verksamhet i anslutning till manövrering av fartyg, varvid lotsen är befälhavarens rådgivare samt sakkunnig i fråga om vattenområden och sjöfart,

Betänkande KoUB 14/2018 rd

2) *lots* en person som Trafiksäkerhetsverket genom beviljande av styrsedel har godkänt för verksamhet som lots på finskt vattenområde samt på den i 21 punkten avsedda arrenderade delen av Saima kanal,

3) *lotsningsbolaget* ett aktiebolag som bildats genom lagen om ombildning av Lotsverket till aktiebolag (1008/2010),

4) *lotsplats* ett i sjökortet utprickat område i den del av den lotspliktiga farleden som mynnar i öppet hav eller på annat ställe i farleden där lotsen ska embarkera eller debarkera fartyget eller lot-sbytte ska äga rum,

5) *allmän farled* en allmän farled enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 13 punkten i vattenlagen (587/2011),

6) *leverantör av fartygstrafikservice* den VTS-tjänsteleverantör som avses i 2 § 5 punkten i lagen om fartygstrafikservice (623/2005),

7) *isbrytare* fartyg som används för isbrytarassistans enligt lagen om fartygs isklasser och isbrytarassistans (1121/2005),

8) *statsfartyg* örlogs-, gränsbevaknings-, polis- och tullfartyg samt fartyg som i annan än handelssjöfart huvudsakligen används för statliga ändamål,

9) *SOLAS-konventionen* 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (FördrS 11/1981) jämte ändringar,

10) *automatiskt identifieringssystem (AIS)* ett sådant automatiskt identifieringssystem för fartyg som avses i bestämmelserna om navigationssäkerhet i kapitel V i SOLAS-konventionen,

11) *STCW-konventionen* 1978 års konvention angående normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (FördrS 22/1984) jämte ändringar,

12) *fartygssimulator* en fartygssimulator som en läroanstalt eller yrkeshögskola som utvärderats i enlighet med STCW-konventionen använder inom utbildningen för sjöfolk,

13) *MARPOL-konventionen* protokollet av år 1978 till 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (FördrS 51/1983) jämte ändringar,

14) *IGC-koden* Internationella sjöfartsorganisationens (IMO) kod för konstruktion och utrustning av fartyg som transporterar kondenserade gaser i bulk,

15) *IMDG-koden* IMO:s kod för transport av farliga ämnen som styckegods på fartyg,

16) *olja* mineralolja i alla dess former, inklusive råolja, brännolja, oljeslam, oljeavfall och raffinerade produkter,

17) *kondenserad gas* ämnen som avses i 19 kap. i IGC-koden och därmed jämförbara gaser som transporteras i kondenserad form,

18) *skadliga flytande ämnen* ämnen som enligt kemikalieförteckningen i MARPOL-konventionen hör till klasserna X, Y eller Z,

19) *farligt gods i fast form i bulk* farligt gods i fast form i bulk sådant det definieras i kapitel VII del A-1 regel 7 i bilagan till SOLAS-konventionen,

20) *INF-gods* gods som avses i kapitel VII del D i SOLAS-konventionen och som innehåller bestrålat kärnbränsle, plutonium eller visst radioaktivt avfall och transporteras i enlighet med IMDG-koden,

21) *den arrenderade delen av Saima kanal* det område som berörs av fördraget mellan republiken Finland och Ryska federationen om utarrendering av den del av Saima kanal som tillhör Ryssland och av det därtill hörande området till republiken Finland samt om fartygstrafiken genom Saima kanal (FördrS 8/2012),

22) *Saima kanal* kanalområdet mellan Brusnitjnoje sluss nedre hamn i den arrenderade delen av Saima kanal och Mälkiä sluss övre hamn på finskt territorium,

Betänkande KoUB 14/2018 rd

23) *Saimens vattenområde* det sjöområde bestående av flera sjöar vilket omfattar de farleder i Saimen, med undantag av Saima kanal, där det råder skyldighet att anlita lots.

4 d §

Drifthandbok

Lotsningsbolaget ska utarbeta och föra en drifthandbok som beskriver

- 1) tillhandahållandet av lotsningstjänster,
- 2) de förfaranden som säkerställer iakttagandet av de rättigheter och skyldigheter som i denna lag föreskrivs för lotsar,
- 3) samarbetet och utbytet av information med leverantören av fartygstrafikservice när det gäller lotsning, och
- 4) åtgärder vid olyckor och i undantagsförhållanden.

Drifthandboken ska lämnas till Trafiksäkerhetsverket för kännedom innan den tas i bruk och alltid när den har uppdaterats.

18 §

Tillsyn

Kommunikationsministeriet sörjer för den allmänna styrningen och utvecklingen av lotsningsverksamheten.

Trafiksäkerhetsverket övervakar efterlevnaden av andra bestämmelser i denna lag än bestämmelserna i 6 §.

Leverantören av fartygstrafikservice meddelar omedelbart Trafiksäkerhetsverket de avvikelser som den lägger märke till i fråga om iakttagandet av skyldigheten att anlita lots och användningen av styrsedel för lots, linjelotsbrev och dispens samt tillhandahållandet av lotsningstjänster.

Trafiksäkerhetsverket ska med hjälp av en teknisk anslutning lämna leverantören av fartygstrafikservice uppdaterade uppgifter om styrbrev för lots, linjelotsbrev, dispens och undantag från skyldigheten att anlita lots. Trafiksäkerhetsverket kan meddela leverantören av fartygstrafikservice undantag också på annat sätt än med hjälp av en teknisk anslutning.

Det bolag som tillhandahåller lotsningstjänster ska i elektronisk form lämna leverantören av fartygstrafikservice uppdaterade uppgifter om beställning av lots och pågående lotsningsuppdrag. Bolaget ska meddela leverantören av fartygstrafikservice avvikelser eller störningar i lotsningsverksamheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) 1 kap. 2 §, 2 a kap. 1 och 3 § samt 11 kap. 1 och 2 §,
av dem 1 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 998/2014, 473/2016, 275/2017 och 628/2017 samt 2 a kap. 1 och 3 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 275/2017, som följer:

1 kap

Allmänna bestämmelser

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *MARPOL 73/78-konventionen* protokollet av år 1978 till 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (FördrS 51/1983) jämte ändringar,
- 2) *Helsingforskonventionen* 1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö (FördrS 2/2000) jämte ändringar,
- 3) *SOLAS-konventionen* 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (FördrS 11/1981) jämte ändringar,
- 4) *AFS-konventionen* internationella konventionen om kontroll av skadliga påväxthindrande system på fartyg, ingånget i London den 5 oktober 2001, jämte ändringar,
  - 4 a) *barlastvattenkonventionen* den i London den 13 februari 2004 ingångna internationella konventionen om kontroll och hantering av fartygs barlastvatten och sediment, med senare ändringar,
- 5) *TBT-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 782/2003 om förbud mot tennorganiska föreningar på fartyg,
  - 5 a) *fartygsåtervinningsförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG,
- 6) *territorialvatten, inre territorialvatten och territorialhav* de områden som definieras i lagen om gränserna för Finlands territorialvatten (463/1956),
- 7) *insjöområdet* sjöar, älvar, åar och kanaler,
- 8) *finskt vattenområde* territorialvattnen och insjöområdet,

Betänkande KoUB 14/2018 rd

9) *ekonomisk zon* det havsområde som anges i lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004),

10) *Östersjöområdet* egentliga Östersjön, Bottniska viken och Finska viken samt inloppet till Östersjön, vilket begränsas av breddgraden 57°44,8'P genom Skagen i Skagerrak, inbegripet de av staterna angivna inre territorialvattnen,

11) *närmaste land* den yttre gränsen för de inre territorialvattnen eller de områden som avgränsas i MARPOL 73/78,

12) *internationell fart* trafik mellan utländska hamnar eller mellan Finland och utländska hamnar och även en resa till sjöss från en hamn i Finland till en plats utanför Finlands territorialvatten, med undantag av den trafik som avses i 13 punkten,

13) *inrikes fart* trafik mellan finländska hamnar; med inrikes fart jämställs trafik till Viborg via Saima kanal och därtill direkt anslutna vattenområden som tillhör Ryssland och trafik mellan Vihrevoj och Viborg,

14) *fartyg* varje sjöburet färdmedel, inklusive bärplansbåtar, luftkuddefarkoster, undervattensbåtar och flytande farkoster samt fasta och flytande plattformar,

15) *oljetankfartyg* ett fartyg vars lastrum är byggda eller ombyggda huvudsakligen för transport av olja i bulk, inklusive kombinationsfartyg samt kemikalietankfartyg, då de transporterar olja i bulk,

16) *kemikalietankfartyg* ett fartyg vars lastrum är byggda eller ombyggda huvudsakligen för transport av skadliga flytande ämnen i bulk, inklusive oljetankfartyg, då de transporterar skadliga flytande ämnen i bulk,

17) *passagerarfartyg* ett fartyg som får ta fler än 12 passagerare och där man med passagerare avser alla personer med undantag av befälhavaren, medlemmarna i besättningen eller andra personer som i någon egenskap är anställda eller sysselsatta ombord för fartygets behov, och barn som inte fyllt ett år,

18) *fritidsbåt* ett fartyg avsett för sport eller rekreation, oavsett fartygets typ eller drivkraft,

19) *fiskefartyg* ett fartyg som utrustats eller kommersiellt används för fiske eller fångst av andra organiska resurser i havet,

20) *insjöfartyg* ett fartyg som särskilt är avsett att användas på en inre vattenväg i enlighet med rådets direktiv 82/714/EEG om tekniska föreskrifter för fartyg i insjöfart, inbegripet alla fartyg som medför ett fartcertifikat för gemenskapens inre vattenvägar i enlighet med nämnda direktiv,

21) *försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets fartyg* ett fartyg som är försett med tydliga nationalitetsbeteckningar och som är under befäl av en av försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet på behörigt sätt utsedd person vars namn är upptaget i en sakenlig rulla eller dess motsvarighet,

22) *bruttodräktighet* bruttodräktigheten fastställd enligt formeln i bilaga I till 1969 års internationella skeppsmättningskonvention (FördrS 31/1982),

23) *fartygsavfall* allt avfall som uppstår vid ett fartygs normala drift, inklusive oljigt avfall från maskinrummet, toalettavfall och fast avfall; fartygsavfall omfattar dock inte lastrester,

24) *skadligt ämne* olja, skadliga flytande ämnen, toalettavfall och fast avfall; om ett skadligt ämne blandas med ett ämne som inte är skadligt, anses även blandningen vara ett skadligt ämne,

25) *lastrester* sådana lastrester i fartygets lastrum som ska avlägsnas som avfall efter att lasten har lossats,

26) *utsläpp* i enlighet med artikel 2 i MARPOL 73/78 varje utsläpp av skadliga ämnen från fartyg, oavsett om de genererats obemärkt eller orsakats av undanröjande av avfall, läckage, utpumpning eller uttömning; med utsläpp avses inte i denna lag dumpning av avfall från land, äm-

Betänkande KoUB 14/2018 rd

nen som uppkommer i samband med utvinning av mineraler från havsbotten eller utsläpp av skadliga ämnen i samband med behörig vetenskaplig forskning i syfte att minska eller kontrollera förorening,

27) *miljöförstöring* att vattnets tillstånd förändras så att detta äventyrar människans hälsa, skadar de levande naturtillgångarna och livet i vattnen, ställer hinder för fisket eller annat berättigat nyttjande av vattenområdena, försämrar vattnets bruksegenskaper, minskar trivsamenheten eller orsakar därmed jämförbara olägenheter, eller skada på luftkvaliteten eller klimatet till följd av normal drift av fartyg, exempelvis den skada som kväve och svavel från motoravgaser eller den skada som ozonnedbrytande ämnen orsakar,

28) *olja* mineralolja i alla dess former, inklusive råolja, brännolja, oljeslam, oljeavfall och raffinerade produkter,

29) *oljehaltig blandning* en blandning som innehåller olja,

30) *flytande ämne* ett ämne med ett ångtryck som vid en temperatur av 37,8 °C inte överstiger 0,28 megapascal (absolut tryck),

31) *skadligt flytande ämne* ämnen som enligt kemikalieförteckningen i MARPOL 73/78 hör till klasserna X, Y och Z,

32) *ämne* grundämnen och kemiska föreningar av dessa, sådana de förekommer i naturen eller industriellt producerade,

33) *preparat* blandningar av ett eller flera ämnen,

34) *toalettavfall*

a) avloppsvatten och annat avfall från toaletter, pissoarer och golvbrunnar i toaletterum,

b) avloppsvatten från sjukvårdsutrymmen via tvättställ, badkar och golvbrunnar,

c) uttömningar från utrymmen där det finns levande djur, och

d) annat avloppsvatten som är blandat med sådant avfall,

35) *behandlat toalettavfall* sådant toalettavfall som har behandlats i en behandlingsanläggning som godkänts på behörigt sätt,

36) *fast avfall* alla slag av mat-, hushålls- och driftavfall, alla slag av plaster, lastrester, aska från förbränningsugn, matolja, fiskeredskap och djurkroppar som uppstår under ett fartygs normala drift och som måste avlägsnas från fartyget kontinuerligt eller periodvis, med undantag av de ämnen som definieras eller finns förtecknade i andra bilagor än bilaga V till MARPOL 73/78; till fast avfall hör inte färsk fisk och delar av sådan fisk som erhållits som följd av fiskeverksamhet som idkats under resans lopp eller till följd av sådan fiskodling, som inbegriper transport av fisk, även skaldjur, till fiskodlingsanstalten och transport av fångad fisk, även skaldjur, från sådana anstalter till kusten för förädling,

37) *luftförorenande ämne* sådana ämnen som regleras i bilaga VI till MARPOL 73/78 i syfte att förhindra luftförorening och som har skadlig effekt på luft, vatten och annan miljö,

38) *bränsle* brännolja som används i fartygets huvudmotorer eller hjälpmotorer,

39) *utsläppande på marknaden* att var som helst inom områden som omfattas av Finlands jurisdiktion mot betalning eller gratis leverera marina bränslen för distribution eller till användare av bränslen eller göra bränslena tillgängliga för dem för förbränning ombord, dock inte att tillhandahålla marina bränslen eller göra dem tillgängliga för export i ett fartygs lasttankar,

40) *marina bränslen* alla på råolja baserade flytande bränslen som används eller som är avsedda att användas ombord på ett fartyg, inbegripet de bränslen som definieras i standarden ISO 8217,

Betänkande KoUB 14/2018 rd

41) *marin dieselolja* alla marina bränslen vars viskositet eller densitet faller inom ramen för de gränsvärden för viskositet eller densitet som fastställs för DMB- och DMC-typer i tabell I i standarden ISO 8217,

42) *marin gasolja* alla marina bränslen vars viskositet eller densitet faller inom ramen för de gränsvärden för viskositet eller densitet som fastställs för DMX- och DMA-typer i tabell I i ISO 8217,

43) *svavelkontrollområde* de havsområden som definieras som sådana av IMO enligt bilaga VI till MARPOL 73/78,

44) *fartyg i hamn* ett fartyg som är vederbörligt förtöjt eller ligger för ankar i en finsk hamn medan det lastar eller lossar eller endast ligger i hamn,

45) *utsläppsminskningssmetod* utrustning, material, anordning eller anläggning som installeras på ett fartyg, eller ett annat förfarande, alternativt bränsle eller metod för att uppfylla bestämmelserna och som används som alternativ till marint bränsle med låg svavelhalt enligt kraven i bilaga VI till MARPOL 73/78 och i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/33/EU om ändring av rådets direktiv 1999/32/EG vad gäller svavelhalten i marina bränslen och som kan verifieras och bedömas kvantitativt och vars iakttagande kan övervakas,

46) *påväxthindrande system* beläggning, målarfärg, ytbehandling, yta eller anordning som används på ett fartyg för att minska eller förebygga påväxt av oönskade organismer,

46 a) *barlastvatten* vatten och däri flytande materia som transporteras i ett fartyg för att kunna reglera fartygets trim, krängning, djupgående, stabilitet eller skrovspänning,

46 b) *hantering* av barlastvatten sådana mekaniska, fysikaliska, kemiska och biologiska processer, som genomförs antingen separat eller kombinerat för att avlägsna, oskadliggöra eller undvika intag eller utsläpp av skadliga vattenlevande organismer och patogener i barlastvatten och sediment,

46 c) *sediment* materia som sedimenterats från barlastvatten i ett fartyg,

47) *leverantör av fartygstrafikservice* den i lagen om fartygstrafikservice (623/2005) avsedda VTS-tjänsteleverantör som tillhandahåller fartygstrafikservice,

47 a) *erkänt klassificerings-sällskapet klassificerings-sällskap som avses i 2 § 42 punkten i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1689/2009)*,

48) *reguljär trafik* att ett fartyg upprepat går i trafik enligt en tidtabell eller på en på förhand bestämd rutt mellan angivna hamnar och minst en gång varannan vecka anlöper en finsk hamn som ligger vid den rutt för vilken det ansöks om undantag avseende den obligatoriska avlämningen,

49) *hamn* en plats eller ett geografiskt område med sådan utrustning att där huvudsakligen kan tas emot fartyg, inklusive fiskefartyg och fritidsbåtar, dock inte en plats eller ett område vars för fartyg avsedda konstruktioner och tjänster, besökarantal och avfallsmängder är små,

50) *hamnnehavare* den som har det övergripande ansvaret för hamnens drift eller tar ut hamnavgift eller en därmed jämförbar allmän avgift för användning av hamnen.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

2 a kap

Överföring av oljelast från ett fartyg till ett annat

1 §

Områden som anvisats för STS-operationer

Överföring av oljelast mellan oljetankfartyg (STS-operation) får utföras endast i hamnområden samt inom särskilt utsedda områden på finskt vattenområde och i Finlands ekonomiska zon.

För att upprätthålla skyddet av den marina miljön utser Trafiksäkerhetsverket efter förhandlingar med Gränsbevakningsväsendet, Finlands miljöcentral, Tullen och den i lagen om fartygsservice avsedda leverantören av fartygstrafikservice de områden som avses i 1 mom. och för en förteckning över dessa. Innan områdena utses ska berörda intressentgrupper höras.

Trafiksäkerhetsverket kan av särskilda skäl och efter att ha hört de myndigheter som avses i 2 mom. bevilja undantag från bestämmelserna i 1 mom.

Trafiksäkerhetsverket kan av särskilda skäl som hänför sig till skyddet av den marina miljön förbjuda en planerad enskild STS-operation.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte på STS-operationer som behövs för att trygga fartygs säkerhet eller rädda människoliv till sjöss, eller när de utförs för att avvärja vissa föroreningstillbud i syfte att minska skadan av miljöförorening.

3 §

Skyldighet att göra förhandsanmälan om STS-operationer

Fartygets fartygsoperatör, ägare, agent eller befälhavare ska anmäla

1) till Tullen om sin plan att utföra en STS-operation på finskt vattenområde via det elektroniska system för hantering av information inom sjöfarten som avses i 20 a § i lagen om fartygstrafikservice,

2) till leverantören av fartygstrafikservice om sin plan att utföra en STS-operation inom Finlands ekonomiska zon på det sätt som avses i 1 punkten.

Den anmälan som avses i 1 mom. ska göras i god tid och minst 48 timmar före den planerade STS-operationen.

Anmälan ska innehålla de uppgifter som anges i bilaga I till MARPOL 73/78.

Om alla uppgifter enligt bilaga I till MARPOL 73/78 i ett undantagsfall inte finns tillgängliga minst 48 timmar före en planerad STS-operation, ska det oljetankfartyg som lossar oljelasten, minst 48 timmar före den planerade STS-operationen underrätta de myndigheter som nämns i 1 mom. på det sätt som avses i det momentet om avsikten att utföra operationen. De uppgifter som anges i bilaga I till MARPOL 73/78 ska lämnas till de ovannämnda myndigheterna så snart som möjligt.

Tullen och leverantören av fartygstrafikservice ska förmedla informationen om anmälan om en STS-operation till Trafiksäkerhetsverket och andra myndigheter som nämns i 1 § 2 mom. När det gäller STS-operationer som utförs på finskt vattenområde iakttas dessutom för bestämmelserna i

Betänkande KoUB 14/2018 rd

22 a § i lagen om fartygstrafikservice och när det gäller STS-operationer som utförs i en ekonomisk zon iakttas bestämmelserna om leverantören av fartygstrafikservice i den lagen.

11 kap

Fartygsbefälhavarens skyldigheter vid tillbud

1 §

Anmälan av oljeskada och fara för oljeskada och vidtagande av omedelbara bekämpningsåtgärder

Om olja har kommit ut i vattnet från ett fartyg eller om fara för oljeläckage hotar då ett fartyg stöter på grund eller kolliderar, får maskinfel eller något annat haveri inträffar, ska fartygets befälhavare omedelbart anmäla oljeskadan eller faran för en sådan till den behöriga sjöräddningscentralen, sjöräddningsundercentralen, nödcentralen eller leverantören av fartygstrafikservice. Befälhavare för finska fartyg ska underrätta den närmaste kuststatens myndigheter om oljeskador och fara för oljeskada utanför finskt vattenområde och Finland ekonomiska zon. Befälhavaren ska dessutom vidta sådana omedelbara bekämpningsåtgärder som han eller hon skäligen kan förutsättas vidta.

Observerar befälhavaren på ett finskt fartyg i Finlands territorialvatten eller ekonomiska zon olja på vattnet i en så stor mängd att det med hänsyn till väderleken och andra förhållanden föreligger risk för oljeskada, ska han eller hon anmäla sin iakttagelse till den behöriga sjöräddningscentralen, sjöräddningsundercentralen, nödcentralen eller leverantören av fartygstrafikservice eller, utanför finskt vattenområde och Finland ekonomiska zon, till myndigheterna i den närmaste kuststaten. Gör någon som hör till fartygets besättning eller befäl motsvarande iakttagelse, är han eller hon skyldig att anmäla saken till fartygets befälhavare.

Fartygets befälhavare behöver ändå inte göra en anmälan enligt 2 mom., om det är uppenbart att de myndigheter som nämns i det momentet redan har fått information om det inträffade.

2 §

Anmälan av utsläpp av andra skadliga ämnen eller fara för sådana utsläpp och vidtagande av omedelbara bekämpningsåtgärder

Om ett fartyg på finskt vattenområde eller i Finlands ekonomiska zon orsakar utsläpp till vatten av ett annat skadligt ämne än olja, ska fartygets befälhavare utan dröjsmål underrätta den behöriga sjöräddningscentralen, sjöräddningsundercentralen, nödcentralen eller leverantören av fartygstrafikservice om fartyget, dess tillstånd, position och last och om händelsens art och dessutom vidta sådana omedelbara bekämpningsåtgärder som han eller hon skäligen kan förutsättas vidta.

I fråga om ett fartyg vars längd är minst 15 meter är befälhavaren skyldig att underrätta den behöriga sjöräddningscentralen, sjöräddningsundercentralen, nödcentralen eller leverantören av fartygstrafikservice om de omständigheter som avses i 1 mom. även i situationer där utsläpp inte har ägt rum, men risk för utsläpp föreligger. Detta gäller när fartyget har lidit skada, fartygets last

Betänkande KoUB 14/2018 rd

har förskjutits eller fartygets maskineri eller utrustning har skadats på ett sätt som försämrar förutsättningarna för en säker navigering.

Utanför finskt vattenområde och Finlands ekonomiska zon ska befälhavaren på ett finskt fartyg göra anmälan som avses i 1 och 2 mom. till myndigheterna i närmaste kuststat.

Om fartygets befälhavare är förhindrad att göra en anmälan som avses i denna paragraf, ska fartygets ägare, befraktare, användare eller trafikidkare eller deras ombud ta på sig ansvaret för befälhavarens anmälningsskyldighet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av sjöräddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjöräddningslagen (1145/2001) 4, 11 a, 14 och 24 §,
av dem 4 § sådan den lyder i lagarna 1660/2009 och 752/2014, 11 a och 24 § sådana de lyder i lag 1660/2009 och 14 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 597/2005, 1250/2005, 1660/2009, 429/2014, 752/2014, 865/2014 och **340/2018** (~~RP 145/2017 rd~~), som följer:

4 §

Övriga myndigheter och aktörer som deltar i sjöräddning

Nödcentralsverket, Meteorologiska institutet, det lokala räddningsväsendet som avses i räddningslagen (379/2011), Trafiksäkerhetsverket, Trafikverket, polisen, försvarsmakten, social- och hälsovårdsmyndigheterna, Tullen och miljömyndigheterna (övriga sjöräddningsmyndigheter) är utöver Gränsbevakningsväsendet skyldiga att utan ersättning delta i uppgifter inom sjöräddningstjänsten, om det är motiverat med tanke på de uppgifter som ingår i deras verksamhetsområden eller om det är behövt med beaktande av hur allvarligt det kritiska läget är eller dess särskilda karaktär, och utförandet av uppgiften inte avsevärt äventyrar myndighetens utförande av någon annan viktig lagstadgad uppgift.

De övriga sjöräddningsmyndigheterna har följande uppgifter inom sjöräddningstjänsten:

1) Nödcentralsverket deltar, enligt vad som avtalas separat, i alarmeringen av efterspanings- och räddningsenheter och av personal som deltar i uppgifter inom sjöräddningstjänsten,

Betänkande KoUB 14/2018 rd

2) Trafiksäkerhetsverket ansvarar för fartygssäkerheten och utvecklandet av den och ställer sakkunskapen inom sitt verksamhetsområde till Gränsbevakningsväsendets förfogande,

3) Meteorologiska institutet ställer sakkunskapen inom sitt verksamhetsområde till Gränsbevakningsväsendets förfogande och tillhandahåller för Gränsbevakningsväsendet de väder- och havstjänster som sjöräddningstjänsten behöver,

4) Trafikverket ansvarar för ordnandet av den fartygstrafikservice som avses i lagen om fartygstrafikservice (623/2005), tillställer Gränsbevakningsväsendet en uppdaterad marin lägesbild över fartygstrafiken och verkställer med hjälp av leverantören av fartygstrafikservice Gränsbevakningsväsendets beslut om fartygstrafiken samt deltar i efterspanings- och räddningsverksamheten genom att ställa personal och materiel till förfogande,

5) det lokala räddningsväsendet, polisen och Tullen deltar i efterspanings- och räddningsverksamheten genom att ställa personal och materiel till förfogande; det lokala räddningsväsendet deltar i den specialutbildade insatsstyrkan till sjöss om det regionala räddningsväsendet och Gränsbevakningsväsendet särskilt har avtalat om detta,

6) försvarsmakten övervakar, i samband med övervakningen av den territoriella integriteten, havsområdet för att upptäcka och lokalisera olyckor och farliga situationer samt deltar i efterspanings- och räddningsverksamheten genom att ställa sin särskilda sakkunskap, personal och materiel till förfogande,

7) social- och hälsovårdsmyndigheterna svarar för organisering av akutvårdstjänsten och för tillhandahållandet av telemedicinsk rådgivning,

8) miljömyndigheterna svarar tillsammans med andra myndigheter för organisering av bekämpningen av fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor i samband med sjöolyckor, enligt vad som närmare bestäms i lagstiftningen om bekämpning av oljeskador, och ställer sakkunskapen inom sitt verksamhetsområde till Gränsbevakningsväsendets förfogande.

En leverantör av flygtrafikledningstjänster enligt lufttrafiklagen (864/2014) och en leverantör av fartygstrafikservice ska till den del denna har ändamålsenlig sakkunskap, personal och materiel inom sitt verksamhetsområde utan ersättning delta i utvecklandet av samarbetet inom sjöräddningstjänsten, i upprätthållandet av beredskapen inom sjöräddningstjänsten samt i efterspanings- och räddningsverksamheten. Samarbetets omfattning kan fastställas närmare i ett avtal mellan Gränsbevakningsväsendet och leverantören av flygtrafikledningstjänster samt leverantören av fartygstrafikservice.

Andra än ovan avsedda statliga myndigheter, bolag och inrättningar ställer utan ersättning på begäran sin sakkunskap, personal och materiel till Gränsbevakningsväsendets och övriga sjöräddningsmyndigheters förfogande till den del det behövs för beredskapsplaneringen och i kritiska lägen.

11 a §

Avspärrande av efterspanings- och räddningsområde

Sjöräddningsledaren får tillfälligt förbjuda eller begränsa trafiken på havsområdet inom efterspanings- och räddningsområdet, om åtgärden är nödvändig för att trygga ett effektivt utförande av efterspanings- och räddningsverksamheten och för att undvika nya kritiska lägen.

Ett beslut om avspärrande av efterspanings- och räddningsområde på ett i lagen om fartygstrafikservice avsett VTS-område som sjöräddningsledaren fattat med stöd av 1 mom. verkställs i fråga om fartygstrafiken av leverantören av fartygstrafikservice.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

Sjöräddningsledaren kan be leverantören av flygtrafikledningstjänster att inom ramen för *sin* behörighet förbjuda eller begränsa trafiken i ett efterspanings- och räddningsområdes luftrum, om åtgärden är nödvändig för att trygga ett effektivt utförande av efterspanings- och räddningsverksamheten.

14 §

Rätt att få uppgifter av myndigheter samt av leverantören av fartygstrafikservice och leverantören av flygtrafikledningstjänster

Gränsbevakningsväsendet har rätt att oberoende av sekretessbestämmelserna avgiftsfritt av övriga sjöräddningsmyndigheter få uppgifter som behövs i planeringen av sjöräddningstjänsten och som gäller den nämnda myndighetens aktionsberedskap och placering samt beredskaps-, identifierings- och kontaktuppgifter i fråga om personalen. Gränsbevakningsväsendet har rätt att få motsvarande uppgifter av leverantören av fartygstrafikservice och leverantören av lufttrafikledningstjänstersamt att överlåta uppgifter till leverantören av fartygstrafikserviceoch leverantören av flygtrafikledningstjänster.

Gränsbevakningsväsendet har rätt att oberoende av sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få följande uppgifter som behövs för planeringen av sjöräddningstjänstens beredskap samt i kritiska lägen för att utföra uppgifter inom sjöräddningstjänsten:

1) uppgifter om fordon och deras ägare och innehavare ur det trafik- och transportregister som Trafiksäkerhetsverket för och ur Ålands landskapsregerings fordonsregister,

2) uppgifter om nödmeddelanden och kritiska lägen ur nödcentraldatasystemet, inbegripet polisens uppdragsregister, behövliga uppgifter med tanke på en persons egen säkerhet eller säkerheten i arbetet samt beredskaps- och positionsuppgifter om de myndighetsenheter som är verksamma till havs,

3) uppgifter om luftfartyg samt ägare och innehavare av luftfartyg ur det trafik- och transportregister som förs av Trafiksäkerhetsverket och ur registret över luftfartens automatiska nödradiosändare som förs av Kommunikationsverket,

4) uppgifter om fartyg samt fartygs- och godstrafik av de kommunala hamnverken,

5) uppgifter om fiskefartyg, fartygens ägare och innehavare samt fartygens verksamhet av fiskerimyndigheterna,

6) uppgifter om båtar samt båtarnas ägare och innehavare ur det trafik- och transportregister som Trafiksäkerhetsverket för och fritidsbåtsregistret vid registermyndigheten i landskapet Åland,

7) uppgifter om fartyg och deras ägare och innehavare ur det trafik- och transportregister som Trafiksäkerhetsverket för och Ålands landskapsregerings fartygsregister,

8) uppgifter om fartygstrafiken ur det fartygstrafikservicesystem som förvaltas av leverantören av fartygstrafikservice och uppgifter om luftfartygstrafiken av leverantören av lufttrafikledningstjänster samt uppgifter om övervakningen av havsområdet från försvarsmakten,

9) uppgifter om radioanläggningars läge av Kommunikationsverket och uppgifter om radioanläggningar och deras ägare och innehavare ur registret över radiotillstånd,

10) uppgifter om fartygs- och godstrafiken ur Tullens datasystem samt behövliga uppgifter med tanke på en persons egen säkerhet eller säkerheten i arbetet,

11) de uppgifter från Befolkningsregistercentralen som avses i 13–17 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009),

Betänkande KoUB 14/2018 rd

12) behövliga uppgifter ur polisens personregister med tanke på en persons egen säkerhet eller säkerheten i arbetet,

13) uppdaterad lägesbild för fartygstrafiken av Trafikverket.

Uppgifter i Gränsbevakningsväsendets funktionella informationssystem, som avses i 3 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (579/2005), kan i kritiska lägen vid behov användas för organisering av efterspanings- och räddningsåtgärder.

24 §

Myndigheter som svarar för radiokommunikation i säkerhetssyfte inom sjöfarten

Utöver de uppgifter som anges i 3 § svarar Gränsbevakningsväsendet också för sjöräddningstjänstens radiokommunikation i kritiska lägen och för upprätthållandet av beredskapen för den. Trafikverket svarar för varningar och meddelanden som hänför sig till sjösäkerheten och för nödradiotrafiken på Saimenområdet. Trafikverket ordnar den operativa förvaltningen av systemet med varningar och meddelanden som hänför sig till sjösäkerheten och till nödradiotrafiken på Saimenområdet antingen själv eller upphandlar det hos en leverantör av fartygstrafikservice.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottet föreslår att lagförslag 10 förkastas.

11.

Lag

om ändring av järnvägslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till järnvägslagen (304/2011) en ny 19 a § som följer:

Betänkande KoUB 14/2018 rd

3 kap

Förvaltning av bannät

19 a §

Bannätsförvaltarens möjlighet att delegera sina uppgifter

Trafikverket får i egenskap av förvaltare av statens bannät delegera uppgifter som gäller tilldelning av bankapacitet och rutter till en utomstående tjänsteleverantör under förutsättning att denne inte är ett järnvägsföretag eller ett företag som utövar ett bestämmande inflytande över ett järnvägsföretag.

Trafikverket ska se till att delegeringen av uppgifter inte resulterar i uppkomsten av intressekonflikter och att konfidentialiteten av kommersiellt känsliga uppgifter garanteras.

Trafikverket bär dock alltid i egenskap av förvaltare av statens bannät ansvaret också för de uppgifter som den delegerat till en utomstående tjänsteleverantör.

Om Trafikverket delegerar uppgifter som gäller tilldelning av bankapacitet och rutter till en utomstående tjänsteleverantör, ska verket ingå avtal med leverantören om produktionen av tjänster för Trafikverket. Tjänsteleverantören sköter sitt uppdrag under verkets tillsyn och i enlighet med dess anvisningar. Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på en hos tjänsteleverantören anställd person som sköter sådana uppgifter som avses i avtalet. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974). (Nytt 4 mom.)

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser (525/2011) 16 §
som följer:

Betänkande KoUB 14/2018 rd

16 §

Anmälningssplikt

En myndighet som deltar i räddningsarbetet på en olycksplats ska utan dröjsmål underrätta Olycksutredningscentralen, om händelsen enligt myndighetens bedömning kan bli föremål för utredning enligt denna lag.

Anmälningsspliktiga är även

- 1) Trafiksäkerhetsverket,
- 2) Trafikverket,
- 3) regionförvaltningsverken,
- 4) andra säkerhetsövervakande myndigheter inom myndighetens eget verksamhetsområde,
- 5) den som har tagit emot en anmälan om en olycka eller ett tillbud,
- 6) en juridisk person som är inblandad i en olycka eller ett tillbud som har inträffat i sådan trafik som avses i 2 § 1 mom. 2–4 punkten eller som uppenbart lider skada av en sådan olycka,
- 7) en juridisk person som sörjer för tillhandahållandet av trafikstyrnings- och trafikledningstjänster i enlighet med I avd. 1 kap. 2 § 10 punkten i lagen om transportservice (320/2017).

En domstol som har tagit emot en sådan anmälan av en fartygsbefälhavare om sjöförklaring som avses i 18 kap. 7 § 2 mom. i sjölagen (674/1994) ska utan dröjsmål förmedla anmälan till Olycksutredningscentralen och ge centralen tillfälle att delta i sjöförklaringsammansamlingen och att där ställa frågor.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande KoUB 14/2018 rd

Helsingfors 15.6.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ari Jalonen blå
vice ordförande Mirja Vehkaperä cent
medlem Mikko Alatalo cent
medlem Jyrki Kasvi gröna
medlem Jukka Kopra saml
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Mia Laiho saml
medlem Mats Löfström sv
medlem Eeva-Maria Maijala cent
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Markku Pakkanen cent
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Satu Taavitsainen sd
medlem Katja Taimela sd
medlem Ari Torniainen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.

Betänkande KoUB 14/2018 rd

Reservation

RESERVATION

Motivering

Förslaget till bolagisering av trafikstyrningsfunktionerna avviker radikalt från de tidigare bolagiseringarna av flygledningsfunktioner och banfunktioner eftersom det inte upp bärs några betydande avgifter för trafikstyrningen av trafikleder och sjövägar och styrningscentralernas verksamhet därmed i huvudsak arbetar med icke-kommersiellt tryggande av säkerheten. Styrningscentralerna har ett omfattande myndighetssamarbete och utbyter information i syfte att förbättra säkerheten. Det handlar i första hand om myndighetsverksamhet.

Enligt förslaget skulle det bolag som ska bildas producera billigare offentlig service utan personalnedskärningar och dessutom göra investeringar med hjälp av extern finansiering. Bolaget skulle dessutom stå för ett flertal kostnadsposter i anslutning till bland annat beskattning och pensionsarrangemang samt producera en smärre vinst. Motsvarande löften när det gäller kostnader kan inte ges andra användare. Propositionen innehåller inga skäl till varför besparingar till följd av effektiviserad verksamhet inte skulle kunna nås inom ett ämbetsverk.

Grunden för det nya bolagets verksamhet skulle vara kommersialisering av data som inhämtas genom digitalisering av trafiken, men inga exempel på denna verksamhet nämns. Det hänvisas bara till en potentiell omsättning på 22 miljarder euro. Enligt propositionen ska det nya bolaget sätta fart på utnyttjande av digital information, utan att inta en marknadsstörande ställning. Det framgår inte hur det här ska gå till i praktiken när bolaget själv producerar en betydande mängd information som det försöker utnyttja framgångsrikt på marknaden. Enligt propositionen är det föreslagna arrangemanget en exceptionell helhet som saknar motstycke i Europa. Vi anser att det just därför bör anföras starka och konkreta grunder för förslaget. Den tilltänkta affärsverksamheten saknar helt konkretisering.

Bolagiseringen motiveras med en ökad transparens i fråga om kostnaderna. På denna punkt är vi av helt annan åsikt. Ekonomiska detaljer har en tendens att bli företagshemligheter, vilket innebär att bolagsformen inte alls skulle leda till ökad transparens för riksdagens vidkommande, som i sin egenskap av statlig ägare är den som ska utöva den högsta beslutsmakten. Denna aspekt är relevant eftersom förslaget innebär att offentlig uppgifter ska överföras till bolaget. Det vore helt säkert möjligt att skapa transparens inom ett ämbetsverk genom att utveckla den interna bokföringen.

Det är osannolikt att man genom att gå in för bolagsformen kan effektivisera administrationen av styrningstjänsterna vid övergången från ämbetsverksmodellen till ett avtalsbaserat system. Ett serviceavtal mellan bolaget och Trafikverket kommer tvärtom att försinka styrningen av tjänster som är viktiga för samhället. Det nya bolagets administrativa resurser och stödpengar kommer, i kombination med avtalsmodellen och Trafikverkets uppgifter när det gäller upphandling och tillsyn, sannolikt att konsumera fördelarna med bolagiseringen.

Bolagiseringen är illusorisk också i det avseendet att bolaget kommer att ha specialuppgifter som styrs från kommunikationsministeriet. Det är dålig förvaltning om den aktör som bereder lagstift-

Betänkande KoUB 14/2018 rd
Reservation

ningen för den aktuella sektorn samtidigt ska styra såväl bolaget som bolagets enda kund, nämligen Trafikverket. Om affärsverksamheten ska kunna bli framgångsrik och agera på den kommersiella marknaden krävs det att åtminstone ägarstyrningen hålls i sär från konstruktionen i övrigt. Vi finner det sannolikt att den förslagna modellen inte kan fungera i det långa loppet och att det inom kort skulle komma att föreslås ändringar i ägarbasen som skulle gå stick i stäv med det ursprungliga förslaget.

Det är viktigt, anser vi, att Meto-samarbetet om sjölägesbilden bibehålls trots reformen. Myndighetssamarbetet har bland annat inneburit besparingar genom koordinerade investeringar. Frågan om vem som äger information som hänför sig till Meto-samarbetet och i vilken mån den ska hållas hemlig är också viktig eftersom den i stor utsträckning är sekretessbelagd. En del av informationen har rentav tagits fram genom internationellt samarbete. Ägandet berör inte bara finländska myndigheter utan även information som andra länder äger till en del och som Finland har rätt att använda sig av som en del av sin territorialövervakning. Om sådan information ska lämnas ut till ett bolag kan det ha betydelse för andra länders intresse för att utveckla denna typ av samarbete med Finland.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslag 1–12 i proposition RP 34/2108 rd förkastas.

Helsingfors 15.6.2018

Katja Taimela sd
Suna Kymäläinen sd
Satu Taavitsainen sd
Jari Myllykoski vas
Jari Ronkainen ps
Jani Mäkelä ps
Jyrki Kasvi vihr